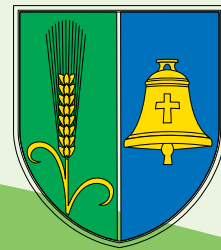


Naš kraj

INFORMATIVNO GLASILO OBČINE DOBREPOLJE



letnik XX. št. 2

februar 2014



"Mobilizirajo se traktorji, vitli in osebne motorne žage – gasilskih je namreč premalo, oskrbimo se z gorivom in mazivom. Potrebujemo delavne in pridne roke. 80 nas je, pa vendar ima vsak polne roke dela. Vsi delamo kot dobro utečen in naoljen stroj. Ko se sanira določen del ceste, že nevarnost preži na drugem delu. Podiranje je nevarno, potrebna je velika pazljivost, izkušnost, ki pa je v takih zahtevnih razmerah nimamo. (...) Delo teče cel dan, vse naše enote se usklajujejo preko radijskih postaj, ki jih vodi in povezuje središče Dobrepolje." Tako piše **Uroš Gačnik** v članku o naravni katastrofi, ki je prizadela tudi naše kraje; več si lahko preberete na strani 14.

Obe sliki za naslovnico je prispeval **Tamino Petelinšek**.

Prispevke za naslednjo številko sprejemamo najkasneje do 15. 3. 2014

ŠOLA VOŽNJE LMM TILIA

Avtošola LMM TILIA d.o.o., Gerbičeva 44, Ljubljana



Organiziramo tečaj CPP

(cestno prometnih predpisov), ki bo

24.3.2014 ob 18. uri

v ZAVODU SV. TEREZIJE,
Videm 33/a,
Videm-Dobropolje.

Za prijavo in informacije
o tečaju pokličite na tel:

01/429 20 29

ali 031/ 352 269,

e-mail info@lmmtilia.si

Anatropis, masažne terapije in nega stopal

MILKA GOLOB s.p.
Videm 122
1312 VIDEM-DOBREPOLJE



MASAŽNE TERAPIJE:

- Klasična masaža
- Manualna terapija
- Ročna limfna drenaža
- Refleksoterapija
- Masaža z vročimi kamni
- Kineziotaping terapija

NEGA STOPAL:

- Medicinska nega diabetičnega stopala
- Medicinska pedikura
- Klasična pedikura

MANIKURA

DEPILACIJA

Vse kar želite sebi, lahko
podarite tudi Vašim najdražjim z
DARILNIM BONOM.

Storitve izvedemo tudi
na **Vašem domu.**



»Dotik Rok - Duše - Srca«

Rezervacija termina na številko **041 745 133**
ali na e-naslov: mg.milka@gmail.com

<http://www.dobropolje.si/panorama/>

PROSTORSKA PREDSTAVITEV OBČINE DOBREPOLJE



Piše: župan **Janez Pavlin**

HVALA VSEM.

»GASILCI, CIVILNA ZAŠČITA, PROSTOVOLJCI, SLOVENSKA VOJSKA, DELAVCI ELEKTRA KOČEVJE ...,

HVALA ZA POMOČ.

Spoštovani.

Našo občino je prve dni februarja doletela naravna nesreča – žled (žledolom), ki je povzročil veliko nevšečnosti, obenem pa veliko nevarnost vsem, ki so pri intervenciji sodelovali. Menim, da je bila prva nevšečnost izpad električne energije, brez katere si ne znamo več predstavljati življenja. Tega se zavemo šele takrat, ko zama avtomatično prižigamo stikala ali druge električne gospodinjske aparate ter naprave.

V Dobropoljski dolini smo bili brez električne energije manj kot 24 ur, v Struški dolini pa manj kot 48 ur. Seveda je električne energije občasno zmanjkovalo še nekaj dni, a ni bilo večjih težav. Za nekatere vasi smo preskrbeli agregate in gorivo, da je bilo življenje dokaj normalno.

Druga nevšečnost je bila neprevoznost regionalnih in občinskih cest. Naši gasilci, civilna zaščita in prostovoljci so se prizadevali od prvega dne, to je nedelje, 2. 2. 2014, pa vse do petka, 7. 2. 2014, da so bile občinske ceste in del regionalnih cest prevozne in varne za vožnjo.

Poleg tega smo poskrbeli za prevoznost ceste Zagorica–Tisovec, zaradi morebitnega obvoza v primeru poplav. Nato smo poskrbeli za prevoznost večine gozdnih cest, da lahko lastniki že nemoteno vozijo les iz gozdov. V teh dneh sem bil veliko na terenu in si ogledal posledice ledene ujme.

Dokazali smo, da znamo in zmoremo. Prva naravna nesreča (v zadnjih 10 letih) – poplava septembra 2010 – je bila prva šola za intervencijo, ki smo jo naredili z odliko.

Po analizah smo pomanjkljivosti odpravili in letošnja intervencija je delovala profesionalno in smo lahko zgled vsem, kako ravnati v takih primerih.

Seveda se moram zahvaliti vsem gasilcem iz vseh sedmih društev v občini, gasilski zvezi Dobropolje, civilni zaščiti, prostovoljcem, Slovenski vojski, delavcem Elektra Kočevje – enota Dobropolje in vsem ostalim, ki ste s svojo dobro voljo in požrtvovalnostjo ter z nadčloveškimi napori opravili neprecenljivo delo za vse občanke in občane.

ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA ZA OPRAVLJENO DELO.

Ob vsem tem se zahvaljujem vsem občankam in občanom za razumevanje in strpnost, tako da ni bilo nobenega klica z negativizmom, ampak ste želeli izvedeti določene informacije ali pa ste nas obveščali o dogajanju na terenu, da smo imeli realno sliko.

Menim, da se je pokazala tista prava složnost, ki bi morala delovati vedno.

V prihodnjih dneh bomo naredili analizo intervencije in ob določenih ugotovitvah naredili ustrezne ukrepe, da bodo tudi v prihodnje intervencije hitre in učinkovite ter da bodo delovale vsa oprema in naprave. Pogovoriti se bo treba o manjkajoči opremi in napravah (agregatih), da bomo dobro pripravljeni in usposobljeni, da bo zadovoljstvo občanov še večje.

»Kapo dol pred vsemi, ki ste se trudili v tej ledeni ujmi.«

HVALA VSEM.



Foto: Franci Novak

KAZALO

Obvestilo o ocenjevanju škode – žled	5
Drugi fotografski natečaj Fotokronika	9
Ujma – Žled 2014 – Preživetje dneva	14
Gozdne apnenice v Struški dolini	20
Urška Vidirh – učenka PŠ Struge	27



**ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE
KSS Dobrepolje**

Videm 36, 1312 Videm Dobrepolje
Tel.: 01 7867 150; 041 310 169
E-naslov: franc.omahen@lj.kgzs.si
www.lj.kgzs.si

Začetek izpolnjevanja vlog za neposredna plačila v kmetijstvu

Od 26. februarja do 6. maja bo potekalo izpolnjevanje vlog za neposredna plačila v kmetijstvu za leto 2014. Vloge se na agencijo pošilja v elektronski obliki.

Za izpolnjevanje vlog se lahko naročite na Kmetijsko svetovalni službi Dobrepolje ob ponedeljkih, sredah in petkih od 7. do 8. ure. Pridete lahko osebno v pisarno ali pokličete po telefonu na 01 7867 150. Zaradi razporeditve dela vas prosim, da se naročite za termin izpolnjevanja vloge vsaj **do konca marca**.

Z administrativnimi kontrolami je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje za veliko

kmetijskih gospodarstev odkrilo neurejeno stanje v RKG. Nosilci teh kmetij ste bili o tem pisno obveščeni z obvestilom »o odvedeni akontaciji dohodnine« s strani ARSKTRP. To obvestilo ste dobili konec januarja. Če imate v zadnjem odstavku besedila obvestilo o neskladju v RKG, morate urediti stanje na Upravni enoti Grosuplje.

Svoje površine (GERK-e) lahko pregledujete na spletni strani: <http://rkg.gov.si/GERK/viewer.jsp>

Pred izpolnjevanjem preverite vse površine, (GERK-e) če so pravilno vrisane glede na pozicijo in vrsto rabe. V GERK-ih ne smejo biti zajete nekmetijske površine (zaraščene površine, zelenice okoli hiš, ki se kosijo z vrtno kosilnico, pozidane površine ...). Če ugotovite taka neskladja, jih morate na Upravni enoti Grosuplje najprej odpraviti in šele potem pridete na vnos vloge.

Več informacij o subvencijski kampanji na strani ARSKTRP:

http://www.arsktrp.gov.si/si/splosno/vstopna_stran/vsebine_na_vstopni_strani/zbirna_vloga_2014od_a_do_z/

Vsi, ki boste prišli na vnos namesto nosilcev kmetije, prinesite s seboj pooblastilo nosilca.

Franci Omahen, KSS Dobrepolje

VABILO!

V četrtek, 13. marca 2014,

bo ob 19. uri predavanje v Mali dvorani Jakličevega doma, na Vidmu 34, 1312 Videm - Dobrepolje.

Tema:

Registracija dopolnilne dejavnosti na kmetiji
(Barbara Lapuh)

Želimo si, da bi se na kmetijah čim več pridelkov predelalo doma v končne izdelke. Tako bi povečali dodano vrednost pridelkov in s tem tudi dohodke na kmetiji. Predavanje je namenjeno vsem, ki razmišljate o predelavi in trženju kmetijskih pridelkov.

Terenski kmetijski svetovalec:
Franci Omahen

Vodja odd. za kmetijsko svetovanje:
Tomaž Močnik

Ustanovitev Območnega združenja VSO Grosuplje-Dobrepolje

Spoštovane občanke in občani.

Pišem vam kot predsednik Območnega združenja za vrednote slovenske osamosvojitve (VSO) Grosuplje-Dobrepolje, ki smo ga ustanovili 17. februarja 2014 v Kulturnem domu Grosuplje.

Na državni ravni je bilo združenje VSO ustanovljeno že leta 2011, od leta 2013 pa ima status društva, ki deluje v javnem interesu na področju vzgoje, izobraževanja, kulture, obrambe in vojnih veteranov. Združenje VSO je domoljubno društvo, ki se zavzema za ohranjanje pristnega zgodovinskega spomina na dogodke iz osamosvojitvenega obdobja.

Predsedstvo Območnega združenja VSO Grosuplje-Dobrepolje sestavljajo člani, ki prihajajo iz različnih okolij našega območja in so vsestransko družbeno dejavni. Predsedstvo sestavljajo:

Andrej SELAN - Grosuplje, Jože HOČEVAR - Videm, Marina RAČKI - Grosuplje, Janez ŠKULJ - Ponikve, Franci ŠKERLJ ml. - Šmarje Sap, Janez SVETEK - Vel. Mlačevo, Marijana SLAK TRONTELJ - Šmarje Sap, Roman BUKOVEC - Predstruge in Andrej OMAHEN - Grosuplje.

Kot predsednik bom storil vse, kar je v moji mo-

či, da bomo v Območnem združenju VSO Grosuplje-Dobrepolje obujali, odkrivali in ohranjali zgodovinsko resnico ter obujali spomin na čase osamosvajanja Slovenije na našem območju.

(več v naslednji številki)

Andrej SELAN, predsednik Območnega odbora združenja VSO Grosuplje-Dobrepolje



OBVESTILO O OCENJEVANJU ŠKODE – ŽLED, ki je nastala med 30. 1. in 10. 2. 2014

1. Na podlagi 22. člena Uredbe o metodologiji za ocenjevanje škode škodo v gozdovih ocenjuje Zavod za gozdove Slovenije. ZGS je ocenil, da gozdne vlake ni smiselno oceniti, saj jo bodo pri popisu upoštevali pri oceni škode v gozdovih, ker gre za podrto dreve.

- Zaradi velike razsežnosti pojava in relativno kratkega roka za oceno je ocena poškodovanosti oz. škode v gozdovih možna samo na ravni oddelkov oz. odsekov. Zavod za gozdove Slovenije bo sporočil podatke o poškodovanosti po oddelkih/odsekih, le-ti se bodo v aplikaciji za ocenjevanje škode – AJDA – pripisali na raven posamezne parcele znotraj oddelka/odseka, in sicer po večinskem principu. Posebnega vnosa poškodovanosti gozdov po parcelah torej ne bo. Oceno bo naredil Zavod za gozdove.
- Ravno tako bo Zavod za gozdove ocenil škodo na gozdnih cestah.

OŠKODOVANI LASTNIKI tako opravijo priglasitev škode na obrazcu 1, ki je priloga Uredbe o metodologiji za ocenjevanje škode (Ur. list 67/2003 in naslednji). Obrazec 1 za prijavo škode dobite na sedežu Občine Dobrepolje, na spletni strani Občine Dobrepolje ali na spletni strani URSZR.

Lastnik izpolni vse podatke, razen podatkov o vrednosti parcele, njeni površini in deležu poškodovanosti. Še posebej pomembna sta podatka o katastrski občini in številki parcele. ZGS ne potrjuje obrazcev, obrazec podpiše le lastnik (oz. oškodovanec). Oškodovanec odda podpisani obrazec na pristojno Občino (in ne na ZGS!). Rok za oddajo obrazcev na sedež Občine Dobrepolje je **10. marec 2014**.

- Škodo na kulturni dediščini – park ocenjujejo komisije Zavoda za varstvo kulturne dediščine v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije. Izpolnjeni obrazci morajo imeti podpise članov komisij in žig pristojnega podizvajalca.
- Škodo na vodotokih (obrazec 5) ocenjuje Agencija RS za okolje. Ocenjeno škodo bodo vnesli v aplikacijo AJDA. Izpolnjeni obrazci morajo imeti podpise članov komisij in žig pristojnega podizvajalca.
- Škodo na državnih cestah, elektro, železnica (obrazec 5) ocenjuje Ministrstvo za infrastrukturo in prostor oziroma pristojni izvajalci. Ocenjeno škodo oddajo Upravi RS za zaščito in reševanje.
- Škodo v gospodarstvu (obrazec 7 in 8) ocenjuje Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. Ocenjeno škodo oddajo Upravi RS za zaščito in reševanje.
- Na podlagi obvestila Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije z dne 24. 2. 2014 se škoda v travniških sadovnjakih ne ocenjuje, saj ni jamstva, da bi bili oškodovanci deležni državne pomoči s tega naslova.



Foto: Franci Novak



Varno delo z motorno žago – žledolom

Zavod za gozdove organizira enodnevni tečaj **Varno delo z motorno žago – ujme** kot izobraževanje lastnikov gozdov pri odpravljanju posledic žledoloma, ki je prizadel gozdove. Datum tečaja še ni znan in bo organiziran, če bo prijavljeno dovolj veliko število udeležencev. Minimalno število je približno 36 udeležencev, lahko tudi več. Cena tečaja je **25 EUR**.

Program tečaja bo potekal na terenu in vsebuje prikaz oziroma demonstracijo usposobljenih inštruktorjev pri odpravljanju posledic žledoloma v vaših gozdovih. Lastniki gledajo in sodelujejo z vprašanji. Samo delo je v rokah inštruktorjev.

Vsak udeleženec, ki se bo tega tečaja udeležil, bo dobil potrdilo, ki pa nima iste teže, kot jih imajo dvodnevni tečaji Varnege dela z motorno žago.

Prijave pri revirnih gozdarjih na območju Dobrepolja **01 7807032** ter na Občini Dobrepolje (zvone.gosar@dobrepolje.si).



Urad za delo Grosuplje se seli v nove prostore

V ponedeljek, 10. marca, 2014 bo Urad za delo Grosuplje začel poslovati na novi lokaciji, in sicer na **Kolodvorski 2, Grosuplje**.



Videm 34a ● tel.: 01/786 71 40 ● sikvidem@gro.sik.si

V prostore knjižnice Vas vabimo v:

ponedeljek in sredo od 12.30 do 19. ure

torek in četrtek od 9. do 14. ure

petek od 12.30 do 20. ure

Zgodilo se je ...

Potopisno predavanje »Izrael po domače«

V sredo, 19. februarja 2014, smo gostili Marijo Naglič in Jara Pirnata, ki sta nam predstavila svoje popotovanje po Izraelu. Skozi to deželo sta ju popeljala njuna izraelska prijatelja. Zato sta imela priložnost spoznati in odkrivati koticke, ki jih običajni turisti ne obiskujejo. Veliko sta pripovedovala o Izraelcih, njihovem življenjskem slogu, običajih, navadah, razmišljanju. Za konec sta z nami delila tudi svoje vtise iz Camina, ki ga pogosto obiskujeta.



Začetni računalniški tečaj za odrasle

V tednu od 17. do 21. februarja 2014 je v knjižnici potekal začetni računalniški tečaj. Spoznali smo osnove dela z računalnikom, uporabo interneta in osnove uporabe programa Word.



Počitniške delavnice za otroke

Med zimskimi počitnicami smo v torek in četrtek preganjali dolgčas s knjigo, poslikavanjem obrazov in z ustvarjalno delavnico.



Zgodilo se bo ...

Bralni klub Dobrevoljci

V ponedeljek, 24. februarja 2014, se je srečalo 14 bralcev, ki so se pomenkovali o knjigi z naslovom Soba. Pretresljiva zgodba je odprla mnogo tem za pogovor. Knjiga, ki jo v mesecu marcu predlagamo v branje, je Oktobrski otrok.



Odprtje razstave Olivierja Grandovca in potopisno predavanje po Indiji Lare Kastelic

V ponedeljek, 17. marca 2014, vas ob 18.30 vabimo na odprtje fotografske razstave Olivierja Grandovca, za tem pa, ob 19. uri, še na potopisno predavanje Lare Kastelic, ki nam bo predstavila svoje bivanje v Indiji. Vabljeni!

Pravljicne urice za otroke od 4. do 9. leta starosti

Vsak petek, ob 17.30, si v dobri družbi privoščimo pravljico in ustvarjalno delavnico. Vabljeni!

PESTRO DOGAJANJE V NAŠI KNJIŽNICI IN NAPOVED DOGODKOV LAHKO SPREMLJATE TUDI NA NAŠI SPLETNI STRANI WWW.GRO.SIK.SI ALI NA FACEBOOKU.

Pripravila Tanja Zavašnik

Nikar ne zamudite zadnje ponovitve igre Dvanajst jeznih mož

Če si še niste uspeli ogledati zadnje predstave gledališke skupine Scena, si vsekakor rezervirajte čas v soboto, 15. marca 2014, ob 20. uri, saj bi bilo res škoda, da ne bi videli te zanimive, razburljive in napete igre, ki vas bo preko razgibanih in pogosto satiričnih dialogov popeljala skozi ganljivo zgodbo. Predstava je nastajala v lanskem letu od januarja do novembra in je zahtevala veliko truda in trdega dela celotne ekipe.



Marta Šuštar, foto: Janko Nose

V igralski zasedbi gre za medgeneracijsko sodelovanje, saj je starost sodelujočih pri igri od 20 do 60 let. Nekateri igralci so na oder postavljeni prvič, drugi so že igrali v eni ali več predstavah. Vsebina predstave je zelo aktualna za današnji čas in ima močno sporočilo.

Igra je kljub statičnosti (ista scena ves čas) izredno dinamična in kljub resni vsebini zaradi številnih satiričnih vložkov tudi smešna, kar pa ne izniči globoke sporočilnosti predstave.

Takšni so bili tudi odzivi gledalcev. Nekaj smo jih povprašali, kaj mislijo o predstavi:

Moj mož je rekel, da sicer gre gledat igro, ampak je utrujen in bo verjetno zadremal. Vendar mu ni uspelo zadremati niti za sekundo, saj je bila igra zelo zanimiva in napeta. Odlična predstava, čestitam.

Marija

Človek se zamisli. Kako hitro lahko nekoga obsodimo in sploh ne razmišljamo, kaj je v ozadju.

Albin

Moram priznati, da mi je bilo v užitek spremljati petkovo generalko in sobotno premiero. Vam in ekipi lahko samo čestitam!

Sem pa presenečen, kako različno sem doživljal petkovo vajo od sobotne predstave. V petek sem predstavo dojemal "krvavo resno" in sem bil na koncu močno pretresen.

V soboto so učinki in občinstvo naredili neko drugo predstavo, na nek način lahkotnejšo, vendar še vedno z močnim sporočilom. Očitno ima gledališče veliko obrazov ...

Janko

Nikoli ne bi smeli nikogar površno obsoditi. Še tisti, ki je obsojen, je lahko nedolžen.

Darinka

Dobra igra, zelo dobra. Sem mislil, da bo to nekaj zamorjenega, ker je drama, ampak sem se pošteno zmotil. Na momente je celo komična, ampak vsebina ti pa da misliti.

Lojze

Nekaj novega. Česa takega še nismo videli na našem odru. Neverjetno, kako je vsak igralec zadel svoj lik. Dobri ste, da ste naštudirali tako igro.

Anica

Predstava me je zelo nagovorila. Vseposod poslušamo v glavnem negativne sodbe o ljudeh. A se kdaj vprašamo, če je vse to res? Mogoče bi morali malo bolj razmisliti, preden o nekom rečemo kaj slabega.

Tone

Reginald Rose

Dvanajst jeznih mož

SODNA DRAMA

KULTURNO DRUŠTVO DOBREPOLJE
DRAMSKA SKUPINA SCENA

SOBOTA, 15. MAREC 2014, OB 20. URI
DVORANA JAKLIČEVEGA DOMA NA VIDMU.

VSTOPNICE IN INFORMACIJE: KNJIŽNICA DOBREPOLJE, 01 7867 140 IN POL URE PRED PREDSTAVO V JAKLIČEVEM DOMU

ILUSTRACIJA: SONJA UMEROVIC, OBLIKOVANJE: GORJANČIČ

Fotokronika se vrača

Začenja se drugi nacionalni fotografski natečaj Naš kraj – Fotokronika 2014

Olivier Grandovec

Pred petimi leti sem ustvaril prvo fotografsko rubriko v časopisu Naš kraj, za kar gre zahvala navdušenju in podpori župana Janeza Pavlina ter velikodušnim pokroviteljem. Fotokronika se je navezovala na fotografski natečaj, ki nam je omogočil, da smo odkrili številne nadarjene ljubiteljske fotografe in med prebivalci naše občine vzbudili zanimanje za to privlačno umetnost.

Vesel sem, da lahko napovem vrnitev Fotokronike v naš lokalni časopis in začetek novega natečaja.

Razpisali smo dve temi:

- **Obrazi Slovenije**
- **Utrinki in lepote Dobrepoljske in Struške doline**

Fotografije so lahko črno-bele ali barvne, ponujajo se številni motivi: portret, krajina, favna in flora, arhitektura, neživa na-

rava, kulturni in športni dogodki ... Izbira je vaša. Poskušajte nam predstaviti karseda izvirne, raznolike in pester posnetke.

Natečaj bo potekal **od marca do oktobra**. Razglasitev rezultatov in odprtje razstave sta predvidena v decembru 2014. Tako kot pri prvem natečaju bom tudi tokrat vsak mesec v Našem kraju ter na spletni strani občine (www.dobrepolje.si) objavljaj analize izbranih fotografij, če bo treba, jih bom dopolnil s tehničnimi nasveti.

Na natečaju leta 2009 so lahko sodelovali le prebivalci občin Dobrepolje in Grosuplje, tokrat pa bo potekal **na narodni ravni**, torej se ga lahko udeležijo amaterski in profesionalni fotografi, ki prebivajo na območju Slovenije, kar bo nedvomno povečalo število udeležencev in dvignilo njegovo raven ter konkurenčnost.

Fotografije lahko pošljete **do vsakega**

5. v mesecu na naslov:

fotokronika.naskraj@gmail.com.

Kot si lahko preberete v pravilniku natečaja, nagrade niso zanemarljive. Tudi mene je zamikalo, da bi prepustil mesto urednika in predsednika žirije ter se pridružil tekmovanju. Ker pa je to pomembna vloga, v okviru katere me čakajo številne obveznosti, prepuščam vam, da ustvarite posnetke, ki bodo pritegnili našo pozornost. V žiriji se mi bosta pridružili dve znani in priznani osebnosti iz fotografskega sveta, ki sta sprejeli moje povabilo, zato ponovno poudarjam, da bo kakovost natečaja tokrat precej višja.

Sam se bom lotil pisanja in se po najboljših močeh potrudil za kakovostno, pozitivno in konstruktivno Fotokroniko. Vanjo bom poskušal vnesti kanček lahkotnosti, v čemer se bo razlikovala od akademskega, suhoparnega tona, ki je pogosto značilen za številne natečaje.

Fotografske aparate v roke, veliko sreče vsem in naj zmagajo najboljši! ♦



FOTOKRONIKA

Naš kraj, oktober 2009

Rekordna udeležba

Piše: Olivier Grandovec

Tokrat ste me s številnimi maili še bolj razveselili kot ponavadi. Zelo sem zadovoljen, da je naš prvi natečaj v polnem razmahu in da je privabil številne fotografe, zahvala gre vsem, ki sodelujete, ter našemu skupnemu interesu za fotografijo.

Pravzaprav se nikoli nisem prejel toliko fotografij, skoraj vsak teden pa se nam pridružijo tudi novi udeleženci. V oktobru smo res potokli vse reke, kar se udeležbe tiče (prejel sem več kot trideset fotografij in pridružil se nam je kar pet novih udeležencev), kar je dober obet za prihodnje leto.

Najlepša hvala vsem, ne pozabite pa, da se natečaj zaključuje v novembru, zato le tako naprej (tako že skoraj na cilj). Tisti, ki še niste poskusili sreče, ne odlašajte, pošljite nam posnetke, to je vaša zadnja priložnost.

O podrobnostih sicer še ne morem govoriti, lahko pa vam zaupam, da zmagovalci ne bodo prejeli le diplom (pa nikar ne mislite, da namigujem na nagrade v smislu kompleta barvic ali kozarca kislih kumaric!). Tako, naj ostane pri tem, radovedneži, se slišimo prihodnji mesec!



■ **Brane Klinc, Kampolje, London Bridge**

Lep panoramski posnetek Londonkega mostu (znanega kot Tower Bridge, če se ne motim), premišljena izbira formata.

Zanimiva kombinacija difuzne svetlobe, ki pronači skozi oblake in ostrega snopa, ki na sliko vstopa nekje iz ozadja na desni strani, daje sliko dober kontrast in hkrati relativno mehko, kar prinaša posnetku tisto pravo težo in kakovost, ki je ne moremo spregledati.

Še pomemben detalj, ki ga pri krajinski fotografiji ne gre pozabiti.

Oblučno nebo pogosto bolje učinkuje kot jasna, še posebej pri črno-belih posnetkih, kjer so zaradi odsotnosti barv »prazna« mesta še bolj opazna.

■ **Irena Bahovec, Čuiperk, Jutrarnja meglica**

Irena Bahovec se tokrat vrača s fotografijo, ki diši po neobljudenj naravi. Lepa pokrajina, s temnim prvim planom avtorica doseže dober grafični učinek. Detalji ob rečnem bregu so dobro opazni, rahla meglica v ozadju je v lepem kontrastu s čistimi in poudarjenimi oblikami dreves. Res zelo uspešen posnetek.



■ **Marjan Trebec, Grosuplje, Pajdlino, sestrice je že šla**

Glede na število storkelj v našem okolju sem presenečen, da doslej še nisem prejel fotografije s tem motivom.

Končno je tu nov udeleženec iz občine Grosuplje. Dobra zamisel, da nam pošlje ta lep družinski portret.

Posnetek prikazuje vso lepoto in gracioznost ptic seliv, ki si v tem trenutku že grejejo perje pod vročim afriškim soncem (srečnice!).



■ **Saša Strnad, Podgora, Moja sled, ki sanja**

Nenavaden portret deklice. Kot bi lebdela ali plaval v intenzivni modri barvi. Zahrisan učinek posnetku prinaša nekakšno homogenost in zanimivo fluidnost. Deklica je praktično izven kadra, kar me spominja na ti. snapshot posnetke, ki nastanejo brez vnaprejšnjega premisleka, instinktivno, so plod naključja.

Snapshot posnetek ali ne, zanimiva fotografija si vsekakor zasluži mesto v tekmovanju.

Vse izbrane fotografije in celoten pravilnik natečaja boste našli na www.dobrepolje.si v rubriki **Fotokronika**.

Drugi fotografski natečaj Naš kraj – Fotokronika 2014

PRAVILNIK NATEČAJA

Občina Dobropolje in glasilo Naš kraj pod vodstvom Olivierja Grandovca organizirata drugi fotografski natečaj Naš kraj – Fotokronika 2014.

Na natečaju, ki se bo začel marca in bo potekal osem mesecev, lahko ne glede na starost sodelujejo vsi amaterski in profesionalni fotografi iz vse Slovenije.

1. POGOJI SODELOVANJA:

Teme natečaja so:

1. Obrazi Slovenije.
2. Utrinki in lepote Dobrepolske in Struške doline.

Sprejemali bomo digitalne fotografije **z minimalno resolucijo 2362 x 3543 pikslov, 300 dpi** (fotografije za razstavo bodo natisnjene v velikosti 20 x 30 cm).

Vsak avtor lahko pošlje največ dve barvni ali črno-beli fotografiji na mesec (sami lahko izberete, na katero temo – dve fotografiji za eno temo ali po eno fotografijo na temo).

Vsak udeleženec natečaja osebno odgovarja za avtorstvo poslanih del in prevzema odgovornost, da ne bo objavil fotografij tretjih oseb brez njihove privolitve.

Zaradi pestrosti natečaja naj avtorji pošiljajo fotografije z različnimi motivi (portret, krajina, arhitektura, tihožitje, kulturni ali športni dogodki ...).

Sodelovanje na razstavi pomeni, da avtor v celoti sprejema pravila organizatorja in dovoljuje organizatorju javno objavo prejetih fotografij v namen promocije fotografije, promocije občine in njenih dejavnosti (v glasilu Naš kraj, na internetnih straneh, v katalogu, v oglasih, zloženkah, koledarjih ter v morebitnih drugih publikacijah oziroma promocijskem materialu) ter njihovo objavo na razstavi ob koncu natečaja.

Člani organizacijskega odbora, člani žirije in njihovi družinski člani ne smejo sodelovati na natečaju.

2. POŠILJANJE FOTOGRAFIJ:

Fotografije v zahtevanem formatu morajo avtorji poslati **do 5. v vsakem mesecu** (na primer, za aprilsko izdajo časopisa pošljite fotografijo do 5. marca) na ta naslov: fotokronika.naskraj@gmail.com (s pripisom: **Foto natečaj, Naš kraj – Fotokronika 2014**).

Avtorji nam morajo posredovati tudi osebne podatke (**ime in priimek, naslov, elektronski naslov**) in naslov fotografije.

Vsaka datoteka naj bo označena po naslednjem vzorcu:

01-tema1 ali 2-naslovfotografije-ime-priimek-kraj,
02-tema1 ali 2-naslovfotografije-ime-priimek-kraj ... itd.

Fotografij, ki ne bodo opremljene z zgoraj navedenimi podatki, ne bomo ocenjevali.

3. PRIJAVNINA:

Prijavnino v višini **15 EUR (za obe temi)** nakažite na:

TRR: 01 220-0100002026, sklic: 00 082014,

namen: Natečaj Fotokronika.

Po prejetju plačila lahko avtorji pošiljajo fotografije vsak mesec (glej prvi odstavek za vse podrobnosti).

Avtorjem, ki ne bodo plačali prijavnine, ne bo dovoljeno sodelovati na natečaju.

4. MESEČNI IZBOR:

Vsak mesec bomo izbrali najboljše fotografije, ki bodo objavljene v glasilu Naš kraj (v rubriki Fotokronika) in na spletni strani občine (www.dobropolje.si).

Z vsako fotografijo lahko avtor sodeluje le enkrat.

Ob koncu mesečnih izborov bodo fotografije razstavljene v knjižnicah Videm - Dobropolje in Grosuplje od decembra 2014 do januarja 2015.

5. KONČNA ODLOČITEV:

Pod vodstvom Olivierja Grandovca bodo člani dveh žirij izbrali tri zmagovalne fotografije za temo Obrazi Slovenije in tri za temo Utrinki in lepote Dobrepolske in Struške doline.

Končni izbor ne bo potekal javno.

Rezultati bodo objavljeni ob odprtju razstave v petek, 12. decembra 2014, v Jakličevem domu (Videm 34, 1312 Videm - Dobropolje), kjer bomo zmagovalcem izročili nagrade.

Odločitve žirij so dokončne in nepreklicne.

6. NAGRADE:

Za vsako temo bomo z diplomami nagradili prve tri najboljše fotografije.

Nagrada Naš kraj – Fotokronika 2014 (tema Obrazi Slovenije):

1. nagrada: 150 EUR
2. nagrada: 100 EUR
3. nagrada: 50 EUR

Nagrada Občine

(tema Utrinki in lepote Dobrepolske in Struške doline):

1. nagrada: 200 EUR
2. nagrada: 150 EUR
3. nagrada: 100 EUR

Poskrbeli pa bomo tudi za **dodatne nagrade**, o čemer vas bomo obveščali v prihodnjih številkih časopisa.

7. ČLANI ŽIRIJE:

Nagrada Naš kraj – Fotokronika 2014:

- Olivier Grandovec (samostojni fotograf, predsednik žirije in urednik Fotokronike)
- Arne Hodalič (urednik fotografije National Geographic Slovenija ...)
- Žiga Koritnik (samostojni fotograf)

Nagrada Občine:

- Janez Pavlin (župan občine Dobropolje)
- Mojca Pugelj (odgovorna urednica Našega kraja)
- Tamino Petelinšek (profesionalni fotograf)
- Gregor Grešak (fotograf amater)

Olivier Grandovec, fotograf z dušo

Olivier Grandovec je umetnik, ki pripada dvema svetovoma. Rojen je v Limogesu v Franciji (starša sta Slovenca), slovenske korenine pa so ga leta 2004 pripeljale v Slovenijo, kjer je našel nove izzive za delo in navdih za ustvarjanje.

Darija Kovačič

Olivierjeva pot profesionalnega fotografa je pestra. Študiral je na nacionalni umetniški šoli v Limoges (1994–1997), sodeloval je na mnogih samostojnih in skupinskih razstavah (Francija, Slovenija, Anglija, Belgija, Italija, ZDA, Južna Afrika, Kitajska ...), objavljali so članke v različnih revijah in knjigah, oblikoval je koledarje in CD-je. Kot avtor člankov in kritik že od leta 2009 sodeluje pri Fotografski zvezi Francije (FPF). Bil je ustvarjalec in glavni urednik Fotokronike pri časopisu občine Dobrepolje, kjer je bil leta 2009 tudi predsednik fotografskega natečaja Fotokronika. Prejel je enajst nagrad na mednarodnih in nacionalnih fotografskih natečajih ter dve priznanji Fotografske zveze Francije (FPF) in Mednarodnega združenja umetniških fotografov (FIAP).

Na začetku februarja smo v Mestni knjižnici Grosuplje odprli njegovo retrospektivno razstavo fotografij *Ljudje in obrazi*, ki so nastale v obdobju od leta 1996 do danes. Pričujoča razstava združuje serijo fotografij, ki so del različnih reportaž, samostojnih ali skupinskih projektov (med drugim tudi avtorjeve prve fotoreportaže z naslovom *Ljubljana, moje mesto*), fotografije s koncertov in glasbenih festivalov ter posnetke različnih industrijskih okolij.

Kdaj si se začel zanimati za fotografijo? Zakaj te je tako privlačila?

Fotografiral sem že kot otrok, večinoma iz enakih razlogov kot drugi ljudje: za spomin ali stvari, ki so mi bile všeč, mojega psa, družino, naravo, novoletno drevo ... Z leti je moje zanimanje raslo. Postopoma sem razvil drugačen pogled na stvari, bolj izostreno oko, če želiš. Končno sem prišel do točke, ko sem ugotovil, da lepe stvari fotografije še ne naredijo dobre. To ni dovolj, potrebuješ vsaj kanček domišljije, vložiti moraš delček duše. Sposobnost, da znaš najti lepoto vsakdanjih stvari, stvari, ki jih ljudje običajno ne opazijo, je razlog, da resnično uživam v fotografiji, ne glede na motiv; prepoteni pevec, čedni par, umazani delavec v tovarni ali pač nek nepomemben, razsut in prašen predmet, pozabljen v kakšnem kotu.

To je kot lov, le da ne lovimo zato, da bi nekaj uničili, temveč da bi nekaj ustvarili.

Kako se je razvijala tvoja fotografska kariera?

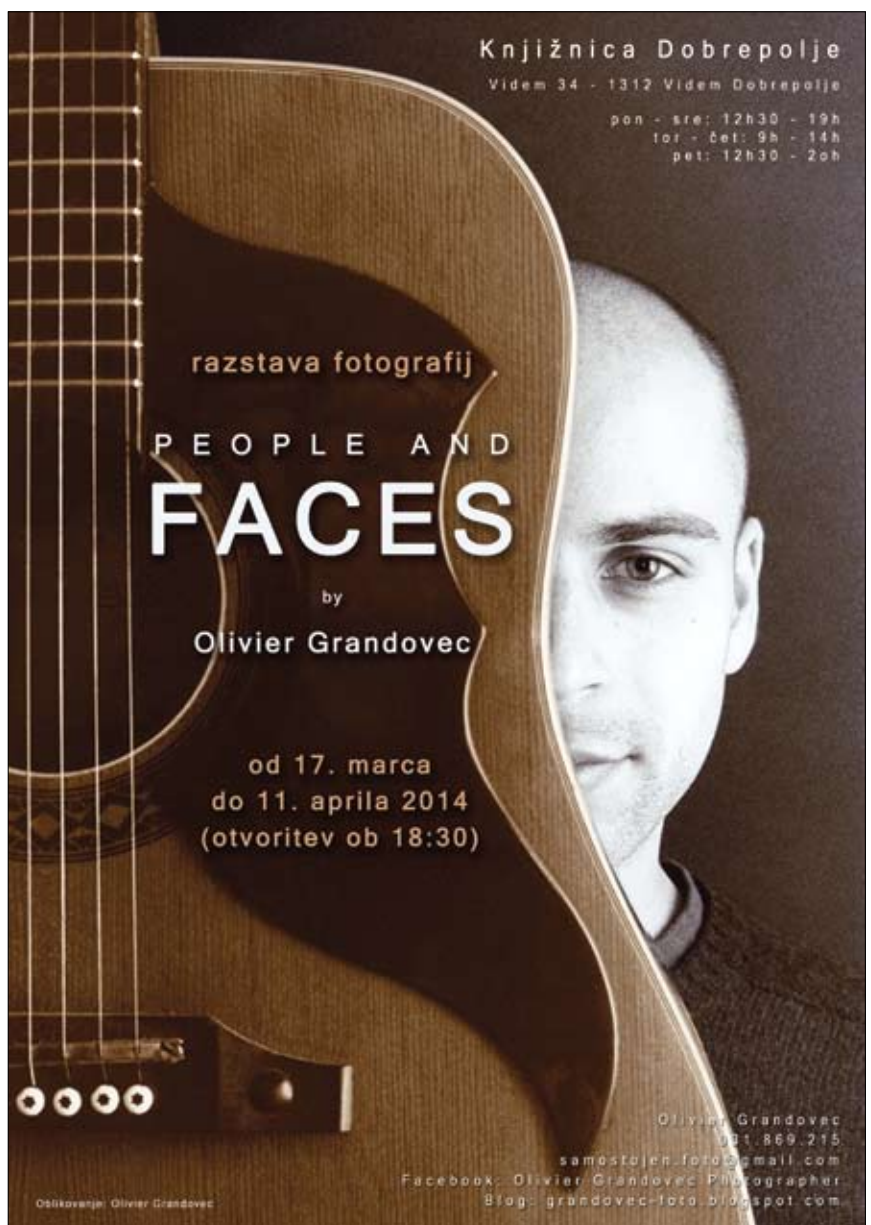
S fotografijo sem se začel resneje ukvarjati pri dvajsetih letih. Uredil sem si svojo temnico za

razvijanje črno-belih fotografij. Takrat sem delal z analognim fotoaparatom in več let sem fotografije sam razvijal. Svojo prvo fotoreportažo sem naredil leta 1996 na ljubljanski tržnici, v starem delu mesta, v tovarni Rog in v pivovarni Union. Nekatere od teh fotografij so bile razstavljene v KUD France Prešeren v sklopu Trnfesta leta 1998, pa tudi v nekaterih galerijah v Franciji.

Zadnja leta delam z digitalnim fotoaparatom, temnico pa sem zamenjal za računalniški zaslon.

Biti profesionalen fotograf v Franciji ali v Sloveniji? Kakšna je razlika?

Pred devetimi leti sem preko Ministrstva za kulturo dobil status samostojnega kulturnega delavca. Čeprav sem v Franciji veliko razstavljati ter delati na različnih samostojnih in skupinskih projektih, za različne festivale itd., takrat uradno še nisem bil profesionalni fotograf. Rekel bi, da to ni lahko biti, ne glede na to, kje živiš. Glede na zakone pa je Slovenija zame boljša: prvič zato,



ker so tu moje korenine in imam to deželo rad, drugič pa, ker lahko delujem, na katerem koli področju želim. Če v Franciji združuješ več različnih dejavnosti (fotograf na porokah, fotoreporter ...), moraš plačati več davka za vsako od njih, kolikor vem, to lahko postane prava finančna nočna mora. Za zdaj so te stvari v Sloveniji preprostejše.

S kakšno opremo delaš in kakšna bi bila, če bi bila meja nebo?

Imam Canon 450D. Zagotovo ni najboljši fotoaparati na svetu, vendar rad fotografiram z njim. Fotografije, ki jih posnamem, so dovolj kakovostne.

Če bi bila meja nebo? Kupil bi zmogljivejši fotoaparati, vendar ne najdražjega. Obstajajo nekatere funkcije, ki jih pred nekaj leti fotoaparati niso imeli, zdaj pa se mi zdijo le kot dodatne pritiskline, za katere ne čutim potrebe, da bi jih moral uporabiti. Recimo, da raje ohranjam stvari preproste. Če bi nekega dne izumili fotoaparati, ki bi znal postreči s pivom in pomiti posodo, ne verjamem, da bi bil nad njim ne vem kako navdušen.

Kot nove generacije prenosnih telefonov. Če mi nekdo pove, da ima njegov prenosni telefon funkcijo videokamere ali kaj podobnega, bi mu najraje rekel, da so lahko tudi moja očala trickel.

Delaš na postprodukciji in obdelavi posnetkov ali imaš raje „surovo“ fotografijo?

Prevzetno bi bilo trditi, da so moje fotografije „surove“ ali neobdelane. Veliko delam na obdelavi fotografij in mislim, da je pomemben in v večini primerov neizogiben del ustvarjalnega procesa. Vedno obstaja vsaj majhna podrobnost, ki jo lahko prikojiš, da dobiš boljši učinek.

Kaj naredi dobro fotografijo: draga oprema ali dober fotograf?

Seveda je bolj važno, da si dober fotograf. Pomembno je tudi, kakšno opremo uporabljaš, ni pa bistveno. Če kupiš enako kitaro, kot sta jo imela Rory Gallagher ali Jimmy Hendrix, še ni rečeno, da jo boš tako dobro tudi igral. Dober fotograf mora imeti tudi kanček nadarjenosti.

V sodobnih časih se zdi, da je vsak lahko fotograf. Vemo pa, da so le nekateri resnično najboljši. Kateri svetovni in slovenski fotografi so ti všeč, kateri so vplivali na tvoje delo?

Se popolnoma strinjam. S prevlado digitalne tehnologije je veliko ljudi prepričanih, da so dobri fotografi, kar na žalost ni vedno res. Marsikje lahko vidimo kar nekaj slabih

posnetkov.

Bil sem samouk, name niso vplivali le drugi fotografi, navdih so prihajali od vsepovsod, ne da bi razmišljal o kaki določeni ideji.

Slavni fotografi? Veliko jih je, vsi niti niso tako poznani, naj omenim le nekatere, ki se jih spomnim v tem trenutku: Henri Cartier-Bresson, Sebastiao Salgado, James Nachtwey ... Ti fotografi so mi res blizu in jih spoštujem, saj se ne zafrkavajo in nima jo ljudi za norca. V svoje delo vložijo vse in ga opravljajo ali so ga opravljali zelo strokovno in predano.

Kar se tiče slovenskih fotografov, cenim Armeta Hodaliča in Žigo Koritnika.

Razstava v Mestni knjižnici Grosuplje je neke vrste retrospektiva tvojega dela. Ljudje so očitno najpomembnejši motiv v tvojem opusu. Zakaj so fotografu tako zelo zanimivi? Kateri so še drugi tvoji navdih?

Človek je pogost motiv v zgodovini umetnosti. Od prazgodovine do danes so umetniki človeško figuro upodabljali na slikah, v skulpturah ..., in seveda na fotografijah. Mislim, da je vsak umetnik vsaj enkrat v svojem ustvarjanju šel čez to fazo. Človeka je zanimivo preučevati, ujeti njegova čustva, izraze, oblike, pričati o njegovem življenju in delu.

Fotografu je na razpolago veliko različnih motivov, če je le dovolj radoveden in zna dobro opazovati svet, v katerem živi in ki ga obdaja.

Svoje stanovanje delim z nekaj mačkami, ki so tudi zelo zanimiv predmet opazovanja. Rad jih fotografiram, to je ena od stvari, ki mi veliko pomenijo.

Tvoja razstava prikazuje različne fotografske zgodbe. Na katero od njih si resnično ponosen?

Na tak ali drugačen način so mi pomembne vse moje zgodbe. Sledi, ki sem jih pustil na svojih poteh, srečanja, čustva ... Spominjajo me na določene trenutke v mojem življenju, pripovedi, sodelovanja ali prijateljstva.

Izpostavil bi serijo avtoportretov z naslovom *The light as a mask*, katero sem začel v poznih 90-ih, ko sem bil študent na Nacionalni umetniški šoli v Limoges. Združuje različna dela; štiri fotografije, ki so razstavljene v knjižnici, so le majhen del te serije.

V tem obdobju sem poleg fotografije delal različne likovne tehnike: risbo, skulpturo, monotipijo (grafična tehnika) in eksperimentalni super 8 film. To je bilo zelo ustvarjalno in plodno obdobje, v katerega sega tudi začetek velikega prijateljstva z

Jeromom, sošolcem, ki je bil tudi moj pomočnik pri tem projektu. Večina teh del še ni bila razstavljena, razen na šoli. Upam, da bom nekega dne našel dovolj velik prostor, da jih predstavim širšemu občinstvu.

Tvoje fotografske sanje za prihodnost?

Morda knjiga, nekega dne. Nova sodelovanja in novi projekti.

Že nekaj let pišem članke o fotografiji za časopise in revije. Želel bi nadaljevati, dokler bo ljudi zanimalo (in zabavalo), kar imam povedati.

Trenutno pripravljam večjo razstavo fotografij glasbenikov. Ni še vse pripravljeno, upam pa, da boste o tem kmalu kaj izvedeli.

Se nadaljuje! ♦

Društvo podeželskih žena Dobropolje Struge

vas vabi na



DELAVNICO PRIPRAVE AJDOVIH ŠTRUKLJEV IN VELIKONOČNIH KOLAČKOV,

**ki bo v četrtek, 3. 4. 2014,
ob 17.00 u Gostilni pri Zori.**

**Svoje znanje bosta z vami
delili Fani in Nada.**

Kotizacija: 6 EUR

Regijsko tekmovanje mladih glasbenikov

Robert Petrič

V glasbenih šolah napovedujejo konec zime regijska tekmovanja po vsej Sloveniji. V februarju se je 17. regijskega tekmovanja mladih glasbenikov iz okolice Ljubljane in Zasavja udeležila tudi Glasbena šola Grosuplje, tokrat z najštevilnejšo udeležbo tekmovalcev v celotni regiji. Dosegli smo odlične rezultate, med njimi kar osem uvrstitev na državno tekmovanje, **Gal Kovačič** pa je nastopil na zaključnem koncertu nagrajencev v petek, 14. 2. 2014, ob 18. uri v Glasbeni šoli Vrhnika.

Trobila, mentor Roman Gačnik, klavirska spremljava Roman Gačnik:

- **Matic Smolič**, evfonij, kategorija 1. b, *srebrno priznanje*, 2. mesto (88 točk),
- **Jernej Oblak**, trobenta, kategorija 1. b, *zlati priznanje*, 1. mesto (90 točk).

Trobila, mentor Robert Petrič, klavirska spremljava Evelin Legović:

- **Gal Kovačič**, pozavna, kategorija 1. c, *zlati priznanje*, 1. mesto (94,33 točke),
- **Gal Kovačič**, bariton, kategorija 1. c, *zlati priznanje*, 1. mesto (98,33 točke),
- **Tilen Kovačič**, rog, kategorija 1. a, *zlati priznanje*, 2. mesto (90 točk),
- **Marko Posavec**, rog, kategorija 1. a, *srebrno priznanje*, 1. mesto (86,67 točke).

Trobila, mentor Robert Petrič, klavirska spremljava Eva Sotelšek:

- **Ana Blažević Arko**, rog, kategorija 1. c, *srebrno priznanje*, 2. mesto (84,67 točke),
- **Maj Kavšek**, trobenta, kategorija 1. c, *srebrno priznanje*, 2. mesto (85,33 točke).

Trobenta, mentor Vladimir Škrlec, klavirska spremljava Roman Gačnik:

- **Rok Gerl**, kategorija 1. a, *srebrno priznanje*, 8. mesto (84 točk),
- **Domen Vidic**, kategorija 1. b, *srebrno priznanje*, 7. mesto (81 točk).

Klavirski duo, mentorica Polona Korošec:

- **Markič Ema**, Lucija Zaletelj, kategorija 1. a, *zlati priznanje*, 2. mesto (91 točk).

Harmonika, mentor Primož Kranjc:

- **Nik Nedelko**, kategorija 1. a, *srebrno priznanje*, 4. mesto (88 točk),
- **Rok Filej**, kategorija 1. b, *zlati priznanje*, 1. mesto (90 točk),
- **Primož Padar**, kategorija 1. b, *zlati priznanje*, 1. mesto (90 točk).

Klavirski trio, mentor Matija Lorenz:

- klavirski trio »HARMONIJA«: **Neli Perme, Gašper Kastelic, Hana Repar**, kategorija 1. a, *zlati priznanje*, 2. mesto (94,33 točke).

Vsem iskreno čestitam na lepe uspehe in za angažirano zastopanje naše šole! ♦



OSNOVNA ŠOLA DOBROPOLJE

VIDEM 80,

1312 VIDEM - DOBROPOLJE

Tel: (01) 7807-210, fax: 7807-210

E-mail: o-dobropolje.lj@guest.arnes.si



VPIS OTROK V VRTEC RINGARAJA ZA ŠOLSKO LETO 2014/2015

V vrtcu Ringaraja izvajamo program v jaslinskih oddelkih in oddelkih od 3. do 6. leta starosti.

Glede na povečano število otrok v šoli bomo imeli prihodnje leto v Kompoljah le oddelke od 3 do 6 let. V ta oddelke ne bomo sprejemali novincev.

Ker je povpraševanje po prostih mestih predvsem v jaslih tudi letos precejšnje, bomo po vsej verjetnosti ohranili jaslične oddelke na Vidmu. Na osnovi prijav poizkušamo v skladu z normativi in standardi, ki veljajo za vrtece, oblikovati oddelke. Če je za določen oddelke (starostno obdobje) vpisanih preveč otrok, jih mora Komisija za sprejem otrok v vrtec razvrstiti na čakalno listo za sprejem, v skladu s kriteriji, ki jih določa Pravilnik o sprejemu otrok v vrtec.

Vsi sprejeti otroci bodo vpisani v vrtec z dnem 1. 9. 2014. Ker bodo nekateri malčki primerni za vstop v jaslični oddelke šele v zimskih mesecih 2014/15, naj omenim, da je prav, da so vpisani že od 1. 9. 2014, ker si le na ta način zagotovijo mesto v oddelku.

POSTOPEK VPISA:

- Na spletni strani vrtca Ringaraja dobijo starši obrazec Prošnja za sprejem otroka v JVIZ OŠ Dobropolje (VVE Ringaraja), jo ustrezno izpolnijo in vrnejo v tajništvo do 31. 3. 2014.
- Če je prijav več, kot je prostih mest, mora Komisija za vpis otrok v vrtec sklepati o otrocih – malčkih, ki bodo sprejeti v vrtec.
- Po sprejemu v vrtec dobijo starši domov obvestilo o sprejemu in povabilo k vpisu. Pred vstopom v vrtec morajo starši pridobiti zdravniško potrdilo o zdravstvenem stanju otroka, o morebitnih dietah in otrokovih posebnostih.
- Ko starši pridobijo pozitivno zdravniško mnenje, je otrok dokončno sprejet v vrtec. Vzgojiteljica sprejme otroka v varstvo, ko starši vzgojiteljici dostavijo zdravniško potrdilo.
- Starši, takoj po prejetju obvestila o sprejemu otroka v vrtec, oddajo na CSD Grosuplje vlogo za znižanje plačila oskrbnine v vrtcu. S CSD Grosuplje sporočijo staršem in tajništvu, kolikšen delež ekonomske cene plačujejo starši in kolikšen delež Občina.
- Staršem, ki ste oddali Prošnjo za sprejem otroka v vrtec po 1. 4. 2013, ni treba ponovno oddati prošnje. Starši, ki ste vlogo oddali do 31. 3. 2013 ter ste jo dobili zavrnjeno ali pa je bil vaš otrok uvrščen na listo čakajočih, MORATE PONOVO ODDATI VLOGO. Ti malčki bodo prejeli dodatne točke, saj že eno leto čakajo za sprejem v vrtec.

VSE STARŠE, KI NAMERAVATE VPISATI SVOJEGA OTROKA V VRTEC, PROSIM, DA TO STORITE ODGOVORNO. V PRETEKLIH LETIH SMO KAR NEKAJ OTROK SPREJELI V VRTEC, JIH RAZPOREDILI V ODDDELKE, DODATNO ZAPOSILILI DELAVKO, NATO PA SO JIH STARŠI ODJAVILI.

Lepo vas pozdravljam.

Ravnatelj: **Ivan Grandovec**

Okrogla miza o zagariških mačkarah

V petek, 14. februarja 2014, je v sejni sobi v občinski stavbi na Vidmu v Dobropolju potekala okrogla miza na temo zagariških mačkar.



Ambrož Volek

V petek, 14. februarja 2014, je v sejni sobi v občinski stavbi na Vidmu v Dobropolju potekala okrogla miza na temo zagariških mačkar, ki jo je organizirala ekipa Zelnik.net.

Na okrogli mizi so aktivno sodelovali domačini, strokovnjaki s področja etnologije, organizator pustovanja v Ribnici, župan Dobropolja ter ravnatelj OŠ Dobropolje. Pogovor je usmerjal Igor Ahačevčič, ki zagariške mačkare dobro pozna, saj je tudi sam pred leti sodeloval pri organizaciji.

Strokovne poglede na pustovanje in tovrstno kulturno-turistično ponudbo sta nam predstavila znana etnologa, ki sta skozi leta spremljala zagariške mačkare, gospod dr. Janez Bogataj in gospa Helena

Ložar Podlogar. Gospod Bogataj je razložil, kako sta pomembni spontanost in vloga domačinov ter lokalnega okolja pri ohranjanju pustnih navad in turistični ponudbi. Helena Ložar Podlogar pa nam je predstavila, kako je spremljala zagariške mačkare in obujanje le-teh v preteklosti.

O tem, kako se je čez leta pustovanje v Zagorici odvijalo, so znali največ povedati Zagoričani Stane Škulj, Alojz Erčulj, Jože Hren in Ančka Lazar, ki nam že vrsto let s svojimi pripovedmi pomaga pri ohranjanju šeg.

Pri ohranjanju te bogate kulturne dediščine pomaga tudi Občina, ki tovrstne projekte podpira. Več o tem je spregovoril župan Janez Pavlin, ki je obljubil občinsko podporo tudi v nadalje.

Zanimivo je bilo poslušati Ceta Marinš-

ka, dolgoletnega predsednika Pustnega društva Goriča vas in glavnega organizatorja pustovanja v Ribnici. Predstavil je tradicijo pustnih običajev v Ribnici in ovire, s katerimi so se spopadali.

Kot smo navajeni, nam je tudi tokrat ravnatelj Ivan Grandovec povedal zanimivo izkušnjo in predstavil, kako v šoli skrbijo za ohranjanje mačkar.

Okrogla miza je potekala v sproščenem vzdušju in tekom pogovora se je zbralo kar nekaj zanimivih zgodb in pripovedi, predvsem pa napotkov in usmeritev za nadaljnjo organiziranje pustovanja v Zagorici.

Okrogla miza je bila tudi snemana in neposredno prenašana preko spleta. Vabljeni k ogledu posnetka, ki je na spletni strani www.zelnik.net. ♦

Koledar prireditve, marec 2014

Za objavo dogodkov na spletni strani www.zelnik.net in v časopisu Naš kraj lahko pišete na mail dogodki@dobropolje.si.

DATUM	LOKACIJA	NAZIV PRIREDITVE	OPIS PRIREDITVE	ORGANIZATOR
15. marec ob 20h	Jakličev dom na Vidmu, velika dvorana	12 jeznih mož	Ponovitev igre. Vstopnice bodo na voljo v knjižnici Dobropolje od 1. februarja 2014 dalje.	KD Dobropolje DS Scena

OPOMBA: Koledar prireditve je informativnega značaja. Za najem dvorane v Jakličevem domu (male in velike) je treba prostor pravočasno rezervirati. To lahko storite tako, da najprej preverite zasedenost dvorane in se dogovorite za točen termin. Za to se lahko obrnete na telefon št. 041 332 331 (g. Tone Steklasa – velika dvorana) in telefon št. 051 321 145 (ga. Marija Zrnc – mala dvorana). Hvala za razumevanje!

Ujma – Žled 2014 – Preživetje dneva



Uroš Gačnik,

foto: Tamino Petelinšek, Janez Zrnec

Dnevnik krajana

Ponedeljek, 3. 2. 2014

Ura 5:00. Prvič se prebudim, gledam radijsko budilko, ki ne daje nobenega signala. Je spet zmanjkalo elektrike? Le kaj je spet? Paziti bom moral, da ne zaspim na delo. Ko si na telefonu nastavljam budilko, opazim, da le-ta nima signala. Le kaj je sedaj to! Sami »nesposobneži«, kako da to še ni urejeno!

6:00. Po dolgem premetavanju po postelji v strahu, da bom zaspal, se končno v temi odpravim v kopalnico, se za silo umijem, opravim jutranja opravila in v soju sveč vlačim na sebe topla oblačila. Že se je nekoliko shladilo, saj peč ne deluje brez električne energije. Želim si skuhati jutranjo kavo, pa je električni štedilnik brez moči. Ves tečen zato odprem hladilnik, notri pa me ne pričaka prijazna svetloba, ki po navadi posveti na izbrane dobrrote. Lakota me mine. Tako brez volje hitim, vzamem še službeno torbo in se odpravim proti garažnim vratom. Pritiskam na daljinca ..., zlomka, vrata se na daljinca ne odprejo, treba jih bo ročno odpreti. Spet ta elektrika. Iščem ključe, študiram in preučujem ključavnico, kdaj sem to nazadnje odklepal ... Ko končno po večminutnih naporih dobim avtomobil iz garaže, sem vesel, da vsaj ta deluje. Mudi se mi. Speljem na cesto, vidim, da je cesta zaprta, obrnem ter se po drugi poti odpravim

na delovno mesto. Vse okoli mene je vkovano v led. Jutranja svetloba se poigrava in se leskeče. Drevesa, ki jih obsvetim z žarometi, so kot prelepe novoletne jelke obložene s tisoči kristalov. Z grozo opazujem drevje, ki se sklanja nad cesto. Ogromno škode bo, ugotovim. Ob cesti opazim že odstranjena drevesa. Nekdo pred menoj je moral biti že priden, da je vzpostavil prevozno cesto. Pazljivo se oziram na spuščena drevesa, ki grozeče silijo na cesto, in vozim – previdno. Na srečo se le prebijem skozi ovire. Po radiu poslušam odzive poslušalcev, ki sporočajo, kje so zastoji in težave v prometu.



7:30. Končno v Ljubljani, tu je vsaj elektrika, pa tudi telefon deluje. Juhu, tehnika.

15:30. Konec službe. Odpraviti se bo treba domov. Le kje naj grem? So zaporo ceste že odstranili? Na koncu se odločim, da grem po poti, kjer sem šel zjutraj. Ko se peljem, z grozo opazujem vsa podrtá drevesa in veje, ki jim števila ni konca.

16:30. Pridem domov. Po stari navadi se zlekнем na kavč, prižgem TV ter se prepustim čakanju na kosilo. Smola! Še vedno ni elektrike! Kaj bom sedaj počel? Pogled mi uhaja skozi okno. Res je vse v ledu, grmičevje, sadna drevesa, ječijo pod težo bremen, hkrati pa so tako spokojna, mirna, lepo je, ko bi mi bilo vsaj še toplo. Sklenem, da letos zgradim kamin, da premostim take situacije brez nevarnosti zmrzali. Da rešim nastalo težavo, skočim do soseda, ki mu že brni agregat. Ker je moč agregata velika, sem tudi sam deležen elektrike. Huhu, vsaj skrinja in peč delata. Kmalu bo v hiši toplo! Skrbelo me je že, kako bom preživel v mrazu in pa da se meso v skrinji ne odtaja.

17:00. Pride mrak in z njim noč. Spet se stemni. V dnevnem prostoru se trudim ob sveči prebrati časopis. Pričnejo me boleti oči.

17:20. Pride elektrika. Najprej le za kratek čas, potem pa traja.

18:00. Vstanem, se preoblečem v pižamo, usedem pred TV in gledam poročila. Koliko nesreč je po svetu, kaj vse se lahko ljudem pripeti. Res grozno.

20:30. Ker so me dnevni dogodki v služ-



bi utrudili (kar nekaj sodelavcev zaradi razmer ni prišlo na delo), se kljub zgodnji uri odpravim v posteljo. Zaspim z upanjem, da bo jutri že bolje.

Dnevnik krajana – gasilca

Ponedeljek, 3. 2. 2014

5:00. Zbudi me zvok pozivnika. Tuleči zvok me vrže na noge, spotaknem se, padem po tleh, skušam doseči stikalo, elektrike ni! Ko sem zvečer šel spat, je še bila. Na pozivniku se izpiše klic na pomoč! Drevo na cesti, ujet je voznik, nujna hitra pomoč ... Z baterijo se prebijem do omare z obleko, se na hitro oblečem ter obujem in zdrvim proti gasilnemu domu. Tu so že najhitrejši kolegi. Zbiramo se! Nemo se spogledamo ter se hitimo oblačiti v zaščitne obleke, vsi pa tuhtamo, kaj bomo ugledali, ko pridemo na mesto nesreče. Oborožimo se še s čelado, z baterijo, rokavicami ...

5:07. Odpeljemo se na pomoč. Ugotovimo, da je na poti Zdenska vas–Čušperk ostalo vozilo ujet med dvema drevesoma, ki sta padli na cesto. Odstranimo drevje in vejevje ter tako rešimo občana. Nadaljujemo s čiščenjem prenapetega lesa, ki visi nad cesto. Ob zgodnjem jutru na cesti, ki je dišala po bencinu in svežem lesu, se je dež mešal z jutranjo meglo. Rezek zvok motorne žage so prekinjali zvoki pokanja vej.

Nevarno je! Drevesa padajo kot za stavo. Skoraj eno zgrmi na naš gasilni avto.

Delo hitro zaključimo in se vrnemo v gasilni dom.

6:30. Odločimo se, da počakamo vsaj malo, da se zdani. Nato bomo nadaljevali.

7:00. Sklican je štab – tam se zberejo vsi

poveljniki društev, poveljnik CZ, poveljnik GZ, župan, Elektro delavci ... Na hitro ugotovimo razmere. Sklenemo, da je nemudoma treba ukrepati. Naredijo se ekipe za sanacijo cest, nekaj gasilcev je pridodanih delavcem Elektra. Mobilizirajo se traktorji, vitli in osebne motorne žage – gasilskih je namreč premalo, oskrbimo se z gorivom in mazivom. Potrebujemo delavne in pridne roke. 80 nas je, pa vendar ima vsak polne roke dela. Vsi delamo kot dobro utečen in naoljen stroj. Ko se sanira določen del ceste, že nevarnost preži na drugem delu. Podiranje je nevarno, potrebna je velika pazljivost, izkušnost, ki pa je v takih zahtevnih razmerah nimamo. Hvala Bogu, da živimo v kraju, kjer se praktično skoraj vsak »rodi« z motorno žago. Delo teče cel dan, vse naše enote se usklajujejo preko radijskih postaj, ki jih vodi in povezuje središče Dobrepolje. Brez njega bi bili dobresedno odrezani od sveta.

Čez dan nas večkrat strese pozivnik – klici na pomoč. Potrebe po agregatih, tam je ogrožena stanovanjska hiša, na katero se nevarno nagiba drevo ... Kratak pogled, ko hitimo mimo do naslednje lokacije, nas preseneti, sosedje se kregajo in pulijo za agregate, ki so ta trenutek res »vroča roba«. Telefoni še vedno ne delujejo. Edina povezava so radijske postaje, ki hreščijo in javljajo nove naloge. Po tej vezi tudi sporočamo svoje potrebe. Lačni smo. Marsikateri ni zjutraj, ko je odhitel na pomoč, zaužil ničesar.

11:15. Organizirana je topla malica. Kako se priležeta topel čaj in gasilska klobasa. Ponovno nabiti z energijo se odpravimo reševati električne daljnovode.

Naš cilj je vzpostaviti prometnice po Do-

bropolju in vzpostaviti električno omrežje.

13:20. Uspe se nam »prežagati« na drugo stran ter tako dosežemo ekipo, ki je čistila cesto z nasprotne smeri.

Utrujeni, vendar veseli, da smo naredili povezavo »s svetom«.

Drevesa še vedno padajo. Čiščenje se nadaljuje do teme. Nato se ustavimo.

17:20. Novica: prišla je elektrika!!! Zmaga odmeva v naših glavah. Bitko z naravo smo danes dobili. Imamo elektriko, lahko bomo kuhali, prali, pomivali, se greti in pregledali dnevne novice ...

Zvečer se še enkrat sestanemo ob skupni večerji, se pogovorimo o današnjem delu, snujemo načrte za naslednji dan.

20:00. Utrujeni popadamo po posteljah.

Naslednji dan ... ponovimo vajo in delo prejšnjega dne ... in tako je bilo več ali manj vse do petka. Nimam ne časa ne energije, da bi več pisal ...

Zgoraj so vzeti le delčki iz doživetij dveh ljudi. Dva pogleda in dve dejanji za enako stvar. Verjamem, da se vam pri vsem tem porajajo podobna vprašanja kot meni.

Bi bilo treba v takih in podobnih situacijah stopiti skupaj? Bi bilo prav, da vsi poprimemo za delo in rešujemo svoj kraj? Vse prevečkrat se namreč pripeti, da se pustimo reševati. Na nas je, da postorimo najprej sami, kar je v naših močeh, če nam ne gre, pa prosimo pomoči. Na vseh nas je, da se izobražujemo, delamo in prispevamo k skupnosti, v kateri živimo.

Nekaj te zavesti je v klenih Stružancih in Dobrepoljcih še prisotne. Lahko rečem, da predvsem zaradi teh ljudi, ki so v ujmi sa-

nirali posledice, svet postane lepši, postane tak, kot ga poznamo.

Elektriko in prevoznost cest bi lahko postavili pod vprašaj časa, če bi čakali, kdaj bi pristojnim službam vse to uspelo sanirati. Preveč dela so imeli in ga imajo še danes.

Zavedati se moramo, da delamo in da jemo od ljudi za ljudi. Premaknimo svoje meje, stopimo skupaj.

Dovolite mi, da o tej več dni trajajoči intervenciji nanizam le nekaj podatkov o gasilcih v naši občini (glej tabelo spodaj).

Pri vsem tem delu je nastalo po grobi

oceni za približno 5.000–10.000 EUR poškodb na gasilskih vozilih in opre. Stroški so bili tudi z gorivom.

Ni dovolj, da so se krhale verige, da so se trgale uniforma ter rokavice, kvarile radijske postaje ..., posebna zahvala gre zbiratelju gasilskega triopana. Triopan je namreč služil kot zapora ceste, ker je bilo nevarno, da se vam zruši drevo na glavo, pa je čez noč dobil noge. Hvala tistemu ali tisti.

Na koncu bi se rad kot poveljnik gasilske zveze Dobropolje zahvalil najprej vsem požrtvovalnim gasilcem, ki ste ponovno

tvegali svoja življenja in s svojimi dejanji pripomogli k uresničevanju skupnega cilja. Ponovno ste dokazali, da lahko računamo na vas. Ne smem pozabiti tudi vseh strokovnih služb, župana, ki je bdel nad našimi potrebami in nam skušal ugoditi, osebja sv. Terezije, Brdavske, ki so nas hranili – predvsem pa delavce Elektra, s katerimi smo na intervenciji čudovito sodelovali.

Hvala vsem, ki ste kar koli storili, da posledic žleda nismo tako hudo občutili.

Pa ne pozabite! Vedno smo z vami! ♦

	1. feb.	2. feb.	3. feb.	4. feb.	5. feb.	6. feb.	7. feb.	8. feb.	9. feb.	skupaj
GZ Dobropolje										
vozila		7	9	4	4	2	1			27
gasilci		53	81	42	23	14	4			217
traktorji		2	4	4	1	1	1			13
žage		10	21	14	8	6	2			61
agregati		2	10	6	1					19
gasilske ure		372	1043	476	157	114	8			2170



Društvo gobarjev Štorovke Šentrumar Hočevje

Predavanje o gobah v Osnovni šoli Stična, Podružnična šola Krka

Gobarji smo dejavni skozi celo leto, tudi v času, ko ni sezona gob. Tako smo se na pobudo učiteljice Osnovne šole Stična, Podružnične osnovne šole Krka, ge. Mateje Jere Grmek, dogovorili, da v mesecu januarju 2014 pripravimo predavanje o gobah z diapozitivi.

Pavle Gregorka, predsednik DGŠŠ

Dne 21. januarja 2014 smo ob dogovorjeni uri prispeli na njihovo šolo na Krki, kjer so nas otroci že nestrno pričakovali. Predsednik Društva gobarjev Štorovke Šentrumar Hočevje g. Pavle Gregorka je na kratko predstavil delo društva, nato pa sta s predavanjem o gobah nadaljevala determinator mentor g. Bogdan Tratnik in determinator svetovalec ga. Veronika Tratnik, oba člana društva.

Učence sta z diapozitivi seznanila, kaj so gobe, kakšna mora biti oprema gobarja, gobarski kodeks, obnašanje gobarjev v naravi, katere so nevarnosti, ki na nas prežijo v naravi (ugrizi klopotov), kako razvrščamo gobe (užitne, neužitne, pogojno užitne, strupene, smrtno strupene, zaščitene – rdeči seznam, zdravilne gobe) in kaj moramo vedeti o zastrupitvah z gobami.

Dopoldan je v tako prijetni in živahni družbi hitro minil, namesto planiranih dveh šolskih ur smo zaradi velikega zanimanja in navdušenja otrok na temo gob prijetno kramljali kar tri polne ure. Na koncu so se učenci zahvalili obema pre-

davateljema in društvu. Moramo pa priznati, da so kar dobro poučeni o gobah.

Veselimo se prihodnjih srečanj z njimi in drugimi generacijami. ♦



Študentski klub GROŠ pomaga študentskim družinam



Kot je pri nas že tradicionalno, tudi letos vabimo mlade mamice in očke, ki so se že odpravili po poti starševstva, obenem pa še študirajo, da se prijavijo na razpis in si tako priskrbijo majhno denarno pomoč, ki jo ponuja Študentski klub GROŠ.



Nina Roštan

Kot je pri nas že tradicionalno, tudi letos vabimo mlade mamice in očke, ki so se že odpravili po poti starševstva, obenem pa še študirajo, da se prijavijo na razpis in si tako priskrbijo majhno denarno pomoč, ki jo ponuja Študentski klub GROŠ. Prijavljenim bomo na družinski praznik, ki se ga vse mamice veselijo 25. marca, podarili bon otroške trgovine v vrednosti 100 €. Čeprav vemo, da je biti mati ena najbolje plačanih služb, saj se za plačilo dobi otroški nasmeh in pristno, bogato ljubezen, je v današnjih časih, ki smo jim mladi izpostavljeni, včasih težko, saj je biti mati velik vsakodnevni izziv, svojemu otroku pa želimo le najboljše in je zato pomoč vedno dobrodošla.

V mesecu januarju so se naši člani usposabljali za vožnjo viličarja, kar bo mnogim

pomagalo do lažje zaposlitve, vsem željnim spoznavanja in odkrivanja tujine pa smo ponudili izlet v mesto na vodi, odšli smo namreč na pustni karneval v Benetke.

V mesecu marcu vabimo vse študente, da se z nami še naprej družijo v prihajajočih projektih. Pripravljamo nočno smučanje in sankanje na Starem vrhu, strelski turnir z zračno puško in obisk Planice. Dekleta pa na njihov praznik vabimo, da razvadijo svojo dušo s strokovnjaki ličenja in se od njih tudi kaj naučijo.

V prihajajočih mesecih se v Grošu veselimo odprtja obnovljenih prostorov, ob tem so predsednik Študentskega kluba GROŠ, Uroš Vodopivec, in člana odbora za prenovu kluba, Gašper Kus in Tomaž Pirman, predstavili vizijo prenovljenega prostora.

Cilj prenove naših prostorov je, da postanejo stičišče domače mladine, da lahko

mladim omogočimo svoj študentski kotiček bližje doma. Spodnji prostor bo odprt za druženje, zabavo in pogovore študentov ob čaju ali pivu po cenejši študentski ceni. Zgornji prostor pa bo, namenjen je počitku, sprostitvi ali za skupinski študij ter aktivnim mladim na različnih kulturnih in podobnih področjih, ki za uresničevanje svojih idej nimajo primerne prostora, omogočil, da si rezervirajo sejno sobo ter tako izrazijo svojo ustvarjalnost. V zgornjih prostorih bomo odprli tudi prvo študentsko info točko, kjer bodo člani deležni mnogih ugodnosti, kot so poceni fotokopiranje, brezplačni internet, predavanja in še več.

Za vse informacije in želje smo vedno dosegljivi na naši Facebook strani in na naši spletni strani www.klub-gros.com, se vidimo! ♦

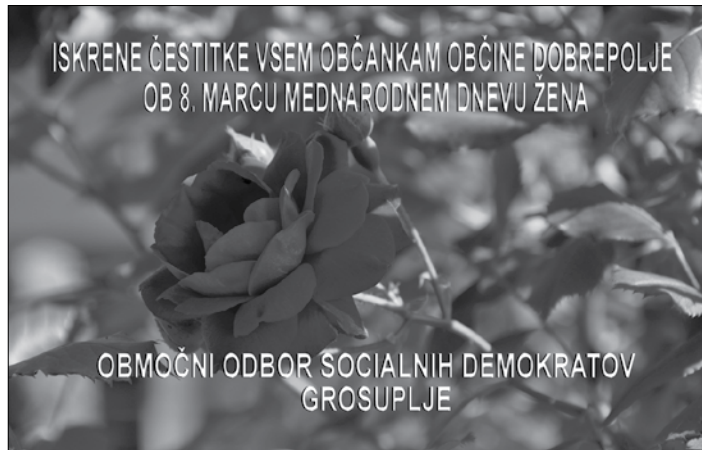
Ob mednarodnem dnevu žena, 8. marec, in materinskem dnevu, 25. marec, vsem Vam drage žene, mame, dekleta ... izrekam iskrene čestitke in Vam želim, da bi ta dan lepo praznovali in si vzeli nekaj dragocenega časa tudi zase.

To Vam želijo župan, Občinska uprava in Občinski svet Občine Dobropolje.



ISKRENE ČESTITKE VSEM OBČANKAM OBČINE DOBROPOLJE
OB 8. MARCU MEDNARODNEM DNEVU ŽENA

OBMOČNI ODBOR SOCIALNIH DEMOKRATOV
GROSUPLJE



Pustovanje v Ponikvah – 2. del

Popoldanski program

Osrednji popoldanski program se odvija sredi vasi, na vsakoletnem prireditvenem prostoru. Glavni namen je prikazati vaščanom, kaj fantje znajo narediti, koliko so domiselni, hkrati pa zabavati vaščane in samega sebe, saj je vendar pust.

Zbor za popoldanski spored je v vaški gostilni, ki je v gornjem koncu vasi. Tja je prepeljana vsa potrebna oprema. Fantje se zberejo po tretji uri in izvedejo še zadnje priprave. Podivca pošljejo s plakatom, da na vaško lipo pritrdi objavo sporeda. Ko vodja fantov pregleda in uskladi vse nastopajoče mačkare, da povelje, da se krene z velikim pompom po sredini ceste proti vaškemu sedišču.

Povorka je sestavljena iz klasičnih tradicionalnih mask, ki nastopajo vsako leto, in nobena ne sme manjkati. Vodja je podivc furman, ki nosi koničasto kapo in ima bič. Na skrbi ima dva konja, ki sta oblečena podobno, okrog nog pa imata navezane medeninate konjske zvonce. To vlogo opravlja najmlajša fanta, ki vlečeta voz, na katerem je vsa potrebna oprema. Pogosto uideta iz vprege, divje poskakujeta in zvonita z zvonci. Podivc ju na silo z bičem pripelje nazaj, vmes pa krepko poka, obenem pa poskrbi, da bežijo tudi otroci, ki največkrat vse skupaj opazujejo z oken bližnjih hiš, ker je prenevarno, da bi bili zunaj v bližini dogajanja. Celoten program je včasih spremljal in vodil tudi policaj.

Obvezno sta prisotna tudi ta stara dva, ki sta opravljena kot zjutraj, le da ima stara v procki seneni drob in ga neusmiljeno seje po gledalcih. Oba se pogosto zapodita v največjo gručo in počenjata svoje vragolije.

Posebni maski pa sta ta lepi par, ki sta tudi obvezno prisotna in se samo sprehajata z roko pod pazduho po prizorišču. Pari v podobni maski nastopajo tudi zvečer. Moški je našemljen podobno kot podivec, le da ima preko ramen še okrasno svilen ruto, kot je to pri narodni noši, okoli pasu pa svilen šal. Ženska je oblečena elegantno, s pletenim ogrinjalom preko ramen, z lepo lasuljo. Namesto maske je včasih nosila tudi tančico. Seveda je tudi ta fant.

Vse ostale maske, ki prihajajo za temi tradicionalnimi figurami, so našemljene le za izvedbo programa. Vsako leto je program drugačen in se ne ponavlja. Nekoč so se prikazovali dogodki iz vsakdanjega



kmečkega življenja. Najbolj je bilo značilno oranje in sejanje, seveda po snegu, saj je pozimi običajno sneg. V lesen plug sta bila vprežena dva konja, poganjal ju je furman. Verjetno zato še danes te figure nastopajo v sporedu, čeprav niso več nujno potrebne. Plug je upravljal orač, sledili pa so mu sejanci. Tudi različni dogodki na vasi so bili prikazani, večkrat kmečka ohcet mlajših ali starejših parov. Tudi nabor oz. štelenga mladih fantov je bila prikazana. V programu sta bila že lovski pregon divjadi in preganjanje krivolovcev. V novejšem času pa so pogosto prikazani aktualni dogodki prejšnjega leta, tudi politični. V spominu so mi ostali večji projekti, kot so izstrelitev rakete, pristanek marsovcev na luži in podobno. Večkrat je bil postavljen tabor Romov ali celo Indijancev. Domišljija fantov je bila neizmerna v vseh teh letih in zvrstilo se je že mnogo dogodkov.

Mačkare po pravilih nikoli niso govorile, zato je bilo treba program dobro pripraviti, da so gledalci razumeli vsebino. Pogosto so bile to že male igralske stvaritve, pač odvisno od iznajdljivosti nastopajočih. Zahtevnejše vsebine je bilo že kar težko predstaviti brez govora, zato se je pojavil v novejšem času povezovalc, ki ni bil našemljen v masko in je z megafonom ali preko ozvočenja komentiral ali dopolnjeval v določenih trenutkih vsebino odvijajočega se programa.

Pri popoldanskem programu se je ved-

no zbralo veliko gledalcev, tako domačih kot tudi iz sosednjih krajev. Že veliko prej so prišli, da so zavzeli najboljša mesta, s katerih se je vse dobro videlo. Fantje so se običajno za ta program kar potrudili, saj so se čutili dolžne, ker so zjutraj pobirali denar.

Večerni program

Najlepši program, kot pravijo domačini, pa je večerni. Fantje se hočejo za prejete darove zahvaliti vaščanom s tem, da zaplešejo zvečer obredni ples. Za ta dogodek se fantje še posebno skrbno oblečejo in uredijo.

Ko se zmračí, se že sliši prešeren glas harmonike. Pred vsako hišo harmonikar zaigra pustni marš, ki je znanilec, da mačkare že prihajajo. Prvi vstopi policaj z veliko sabljo, ki jo potegne iz nožnice, in se postavi ob podboju vrat. Za njim pride harmonikar in se postavi v kot. Sledita mu dva ta lepa para v isti opravi, kot smo ju že videli popoldan na sredi vasi. Postavijo se proti domačim, se poklonijo in na harmonikarjevo muziko zaplešejo polko. Za drugi del si izberejo za valček domače. Ti, posebno če so še mladi, se radi priključijo plesu. Seveda pleše moški z žensko in obratno. Pri tem ne smemo pozabiti, da se našemijo samo fantje. Za večerni ples se našemijo zato samo fantje, ki znajo dobro plesati. Po zaključku se ponovno poklonijo domačim, hišni gospodar pa se v imenu družine zahvali za obisk, saj je to posebna čast. V hiše, ki so bile zjutraj zaprte, mačkare ne vstopijo. Z majhno zamudo vstopita tudi stara dva, ki sta v isti opravi, in pobirata krofe in pohanje. Dajeta vtis, da sta že malo utrujena ali celo opita, kar včasih tudi dejansko sta. Zunaj jim sledijo otroci, ki jih stari še vedno podi, dva najstarejša pa smeta nositi krofe, ki so jih medtem že nabrali. Ko obidejo celo vas, se zberejo v vaški gostilni.

V njej so zbrani že vsi fantje in dekleta, ki so jih mlajši fantje pripeljali na večerno pustno zabavo. Ko večerne mačkare pridejo v gostilno, zaplešejo zaključni ples, kot so to počeli po vasi. Potem se v pričo vseh slečejo in pokažejo, da se ve, kateri so bili našemljeni. Za večerni nastop je posebna čast našemiti se in našemijo se lahko najbolj zaslužni fantje. S tem je uradni del pustovanja končan.

Začne se zabava s plesom za vse vaščane. Seveda so fantje in dekleta v glavnem prostoru, poročeni pa so v pomožnem in

se praviloma ne smejo mešati z njimi. Strogo pa je prepovedan vstop obiskovalcem iz drugih krajev, saj je zabava samo za povabljenе.

Proti enajsti uri zvečer se zbere nekaj starejših fantov in začnejo se pripravljati za krst mladih fantov, ki bodo uradno sprejeti v fantovsko družbo. Pripravijo si primerna vprašanja in drugo opremo za krščenje. Na sredo gostilne postavijo mizo in komisijski zavzame prostor za mizo. Nasproti so povabljeni fantje – kandidati. Vsak si lahko izbere botra; to je izkušenega fanta, ki mu bo pomagal pri preizkusu znanja iz fantovskih zadev. Če fant ali njegov boter zadovoljivo odgovorita na postavljena vprašanja, fanta predsednik krsti z vinom in s tem sprejme v fantovsko družbo. Od tedaj se mora podrežati vsem pravilom, o katerih je poučen. Posebno pridejo ta pravila do izraza ravno v pustnem času. Sledi še solo ples za fanta in obred je končan. Zabava sledi do zgodnjih jutranjih ur.

V preteklih časih je bila ob polnoči zabava končana. Najbolj razgretim ni šlo v račun, da je pustovanja konec. Vmes je posegel vaški mož, ki je imel v vasi tudi primerno veljavo. Vstal je izza mize, zmolil očenaš in tem se je začel štiridesetdnevni post na pepelnično sredo. Na ta dan je tudi strogi post, ki se ga je včasih tudi dosledno spoštovalo. Večina ljudi se je razšla na svoje domove.

Najvztrajnejši so se nekoliko potuhnili in potihoma nadaljevali z veseljačenjem vse do

jutranjih ur. Malo so zadremali kar za mizo, kmalu pa je prišlo na vrsto novo opravilo.

Pepelnična sredo

Fantje, ki so bili še pri močeh, so v staro obleko s slamo natlačili kurenta. Na glavo so mu dali staro masko in klobuk. Pred gostilno so kurenta dali na pare, prižgali sveče in nastavili kropilnike. Poleg so postavili vaškega revčka, ki je bil za primerne količine rujnega vinca pripravljen vseskozi jokati kot najbližji sorodnik.

Počasi so začeli prihajati vaščani kurenta kropit, nekateri so navidezno tudi zajokali, fantje, ki so gledali skozi okno, pa so se primerno zabavali. Vsak je na ta račun zvrnil tudi kozarček.

Ko so fantje prišli k sebi, so se začeli že pripravljati na naslednji obred, vlačjenja ploha. Vsako dekle, ki je bilo že malo prezrelo za možiteve, ali je bilo do fantov posebno ošabno, ali je kak fant imel skrite zamere do nje, ali če se je zaroka tik pred zdajci razdrla, je obvezno dobilo ploh pred vrata. Za vsako dekle je bila to velika sramota.

Fantje so si nadeli samo maske ali kakšna ogrinjala in se razvrstili za plohom. Dva sta se vpregla v kravje jermičke in na dolgi vrvi vlekla ploh za seboj. Fantje so jokali za njima in običajno vzklikali: »Naša se ni možila.« Nekaj časa so se zadržali pred hišo, potem pa so odšli naprej. Običajno pri tej hiši drugo leto ni bilo odprto.

Zgodaj popoldne se je v gostilni zbralo

že precej bližnjih kurentovih sorodnikov. Vseskozi so primerno žalovali in pridno zalivali suha grla. Fantje so pripravili nosila in počasi v sprevodu nesli kurenta na sredo vasi, kjer se je pripravljaj pogreb. Spremstvo je izdatno jokalo, če ne že kar tulilo. Govornik je prebral poslovljni govor, v katerem je bila opisana vsa težavna življenjska pot pokojnika, pa tudi vzrok smrti, ki ji je običajno botroval alkohol. Tudi poduk fantom je bil podan, naj ne bi sledili svojemu vzorniku. Zaradi možnosti širitve okužbe je bilo sklenjeno, da je najboljšje, da ga kar upepelijo. To je bilo tudi storjeno.

Bližji sorodniki so bili povabljeni na pogrebščino v gostilno, vendar so se odzvali le najvztrajnejši. Malo so se še pogovorili, kako so kaj izpadle letošnje pustne norčije, ugotovili, da je prehitro minilo, in sklenili, da bo drugo leto še boljše. Počasi so se po dveh dneh utrujeni razšli na svoje domove.

In tako se v Ponikvah pust ponavlja iz leta leto, iz generacije v generacijo, vse do današnjih dni. Nekateri se čudijo, da je temu tako, da ni vse skupaj kot po drugih krajih, šlo že v pozabo. Mi pa pravimo: drugo leto se spet vidimo. Brez tega starega običaja nam bi kar nekaj manjkalo. ♦

Jože Lenarčič, foto: Saša Škulj

Prvič objavljeno v Zborniku občin Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobropolje leta 2000.



Gozdne apnenice v Struški dolini: INTERVJU Z APNENIČARJEM **VILJEMOM OBERSTARJEM**

Bil sem velik strokovnjak za zlaganje "velbov"

V svojem apneničarskem obdobju sem samostojno postavil 36 različno velikih apnenic, sodeloval pa sem še pri zlaganju številnih drugih. Vse so mi uspelo, razen prve. Prvo apnenico sem postavil deloma na trdi in delno na mehki podlagi, zato se je pri kurjenju močno nagnila in sesula. Pri postavljanju gozdnih apnenic smo najprej izkopali jamo za kurišče, naredili ustje ali "žoltno" in krožni kamniti zid. Potem smo zlagali "velb", tj. obok, ki je bil temelj apnenice. Moral je biti natančno izdelan, ker je držal težo več deset ton zgoraj naloženega kamna. Bil sem pravi specialist za zidanje "velbov". Tega dela sem se naučil od mojstrov iz Bele krajine na Gorjancih in Žumberku. Nato sem "velbal" apnenice po celi južni Sloveniji in celo na Štajerskem. Pri nas se je "velbalo" od kamnitega kolobarja oz. "žoltne" navzgor. Od kraja smo uporabljali drobnejši kamen, proti sredini pa vse večje kose in bloke. "Velb" so zaključevali kamni težki tudi do 100 kg, tik ob žarečem ognju pa smo zlagali največje skale, ki jih razbeli le najhujša vročina. Če "velb" ni bil pravilno zložen, se je pod težo 50 do 100 ton zgoraj naloženega kamna vse skupaj z obokom vred podrlo (Viljem Oberstar).



Gospodar domačije št. 33 v Podtaboru, apneničar, lovec in priznani čebelar Viljem (po domače Vili) Oberstar s kosom žindre iz ilovnatga kolobarja nekdanje gozdne apnenice ob glavni cesti med Rapljevimi in Malo goro

Najstarejših ljudi, ki so se na področju Strug ukvarjali z apneničarstvom, je zelo malo živih, vendar nam je uspelo najti nekaj posameznikov, ki so bili apneničarji v tem delu Slovenije in so priložnostno postavljali gozdne apnenice za enkratno uporabo. Eden od teh je bil tudi **Viljem Oberstar**, rojen 28. julija 1940 v Podtaboru št. 33 A. Po poklicu je mali kmetovalec in gozdni delavec, poleg tega pa še priznani čebelar in lovec. Medtem ko sva sedela na klopi pod jablano pred Viljevo domačijo in se pogovarjala o čebelah, čebelarstvu in lovu, je na bližnji travnik tik za našima hrbtoma neslišno prišel velik jelen z mogočnim rogovjem in pripeljal svoje košute iz bližnjega gozda na zeleni travnik na pašo. Divje živali iz bližnje hoste so se mirno pasle, kakor da nas sploh ne bi bilo zraven. Vso stvar sva vzela, kakor da je to sobivanje v tem odmaknjemem kotičku popolnoma naravno, in se začela pogovarjati o apneničarjih in apneničarstvu v Struški dolini.

Stevo DOZET, doktor geoloških znanosti

Področje, ki ga obravnavamo, leži v Struški dolini, pripada pa občini Dobrepolje, ki meji z občinami Grosuplje, Ivančna Gorica, Žužemberk, Kočevje, Ribnica in Velike Lašče. Mlada holocenska Struška dolina je nastala skupaj z Dobrepoljsko dolino ob dinarskem struškem prelomu, ki ga ne predstavlja le ena prelomnica, temveč sistem subparalelnih prelomov, ki je omogočil nastanek plitvega dinarskega Dobrepoljskega jarka, ki se na območju med Rapljevimi in zaselkom Ravni izklini. Glavna prelomnica tega tektonskega sistema poteka po severovzhodnem robu Struške doline; ob njem se je jugozahodno krilo dvignilo. Zaradi tega je geološka zgradba na obeh krilih preloma popolnoma drugačna; jugovzhodno krilo je sestavljeno iz triasnih in pretežno jurskih karbonatnih kamenin, severovzhodno pa iz krednih karbonatnih kamenin. Zgornje-triasni dolomit (glavni dolomit), ki je tukaj najstarejša kamnina, izdanja le na območju Kompelj, sicer pa na celotnem ozemlju prevladuje apnenčev razvoj sedimentacije jurske in kredne starosti.

V geološko mladi holocenski Struški dolini, ki je nastala ob

dokaj rušilnem dinarskem struškem prelomu s smerjo severozahod-jugovzhod, je prihajalo do močnega razkosanja apnenčeve karbonatne kamenine v bloke, ni pa bilo toliko drobljenja, ki bi dalo material za nastanek debelejših aluvijalnih plasti, zato je v tej dolini malo obdelovalnih površin, pa še te so zelo plitve, nekaj več pa je ugodnih pogojev za živinorejo. Kakor koli, pogoji za kmetijstvo so tu preslabi, da bi ljudje lahko preživljali sebe in svoje družine samo s kmetovanjem. Zato so se prebivalci struških krajev že od nekdaj ukvarjali tudi z dodatnimi dejavnostmi. Ena od teh je bila tudi apneničarstvo, ki je močno zaznamovalo Stružane in postalo ena od tradicionalnih obrti, po kateri so bili še nekaj desetletij nazaj najbolj prepoznavni. V popotresnem obdobju konec 19. stol. in po obeh vojnah je apnarska obrt zaradi velikega povpraševanja po apnu, vsled obnove porušениh objektov in gradbeništva nasploh, postala najpomembnejša obrt v osrednji Sloveniji.

Stružani ste se odločali za apneničarstvo predvsem zaradi tega, ker se niste mogli normalno preživljati s kmetijstvom in ste si za preživetje morali zagotoviti še dodatne dohodke. Je bilo apneničarjenje glavni in edini dodatni vir zaslužka?

Glavni ja, ne pa edini. Nekateri Stružani so si našli dodatni vir dohodkov po službah v Ljubljani in drugih večjih krajih. Med pomembnimi razlogi, da so nekateri šli med apneničarje, je dejstvo, da imamo na obeh straneh naše doline naravne pogoje za pridobivanje apna; veliko ustreznega karbonatnega kamna, lesa, tj. bukovih, hrastovih, gabrovih in smrekovih gozdov, ter zagotovljen prevoz z železnico.

Kakšna je pri vas v Struški dolini razširjenost osnovnih mineralnih surovin, tj. karbonatnega kamna za pridobivanje apna?

Za žganje apnencev v apno je v Struški dolini več kot dovolj ustreznega kamna. Najboljši kamen je na severnih pobočjih Male gore (937 m), ki leži južno od naših vasi. Dolomit, ki je tudi ugoden za žganje kamna, se pojavlja le na območju Kopolj. Na severni strani doline je precej drugačen apnenec, ki je nekoliko manj ugoden od tistega, ki izdanja na južni strani doline. Večje in manjše gozdne apnenice za enkratno uporabo smo postavljali po celi Struški dolini ter na Kočevskem in Postojnskem, in sicer: Podtabor, Rapljevo, Četež, Tisovec, Žvirče, Seč, Polom, Stari Log, Smuka, Rdeči kamen, Beli kamen, Grintavec, Ribnica, Podgrad ob Kolpi, Kočevski Rog in na Notranjskem (Postojna).

Kako se je apneničarstvo v Struški dolini razvijalo in po čem se razlikuje od apneničarstva v Dobropolju, na obrobju Ljubljanskega barja ali v Beli krajini?

V Struški dolini se je apneničarstvo začelo razvijati približno v istem času kot drugod v osrednji Sloveniji. Znanje o oglarjenju so k nam prinesli Italijani, kdo pa je v naše kraje prinesel apnarsko znanje, tega ne bi vedel. Vsekakor se je to zgodilo zelo zgodaj, najverjetneje že v prvi polovici 19. stoletja in morda še pred tem. To sklepam po pripovedovanju svojih prednikov. Apnenice je postavljali že moj oče, ki se je rodil leta 1894, na apnu pa je delal tudi moj dedek, ki se je rodil v drugi polovici 19. stoletja, dobri dve desetletji prej kot oče. Po naših izkušnjah so apnenice v kočevarskih vaseh v Kočevskem Rogu starejše od tistih v Strugah. Vzdlž Struške doline so ohranjeni številni sledovi pridobivanja apna in nekdanih apnenic. Na površini so vidni in bolj ali manj ohranjeni še danes. Gre za kotanjice oz. kot jih domačini imenujemo "dolince", kjer so naši predniki žgali apnenec. O tem pričajo ilovnati kolobarji z žlindro, sežgano kamenje in kamni "istniki", ki jih sledimo na mnogih mestih Struške doline. Samo na Žvirčah je kolikor tolikor ohranjena prostostoječa zidana apnenica z loncem iz šamotne opeke. Ko so namreč v Predstrugah podrli staro apnenico, je Žvirčan Blatnik Julij pobral od tod zavrženo šamotno opeko in z njo obložil in obnovil notranji obod ali lonec svoje apnenice.

Povejte nam, kako se je v gozdnih apnenicah v Struški dolini žgano apno pridobivalo?

Pridobivanje apna je v Struški dolini vsebovalo naslednje faze dela: 1. izbor lokacije ter priprava lesa in kamna; 2. postavljanje apnenice, 3. kurjenje ali žganje apnenca, 4. ohlajanje in podiranje apnenice in 5. oglaševanje, tehtanje, prodaja in razvažanje žganega apna.

Pri postavljanju gozdnih apnenic je zelo pomemben izbor lokacije. Kaj ste Stružani najbolj upoštevali pri iskanju najugodnejšega terena za postavitev vaših apnenic?

Ker smo bili večinoma mali kmetovalci oz. kočarji, nismo imeli lastnega kamna. Zato je bilo za postavitev apnenice najprej treba najti ugodno parcelo za v zakup. Morala je biti na takem mestu, da je bila varna pred nalivi oz. poplavo, in imeti v bližini dovolj karbonatnega kamna, dovolj lesa za kurjavo ter ilovico za izdelavo ilovnatnega plašča. Parcelo, za katero smo menili, da je uporabna za postavljanje in kurjenje apnenice za enkratno uporabo, smo odkupili od bogatih kmetov. Kmetje so slabše, zelo zaraščene in kamnite parcele za enkratno uporabo ponujali tudi zastonj, pod pogojem, da parcelo dobro očistimo kamna in leščevja, da bo uporabna za travnik, pašnik ali nekatere tudi za njivo. Priprava lesa je trajala okoli sedem dni, pripravljali pa smo ga trije delavci. Orodje, ki smo ga pri tem uporabljali, je bilo preprosto: sekira, kljukec ali krivec in ročna žaga "amerikanka". Takrat še nismo imeli motornih žag. "Motorke" smo dobili šele leta 1958. Za



Jelenjad na travničku ob robu gozda tik za Vilijevo domačijo

nas gozdne delavce jih je preskrbela gozdna uprava. Omenili smo že, da v pripravljalni fazi lesa nismo samo pripravili, temveč smo dotično parcelo tudi temeljito očistili, kar je bilo zelo koristno opravilo tudi za lastnika parcele. Odstranili smo leščevje ter prepognjeno in polomljeno grmičevje, drobno drevje (hrastičevje, bukev, gaber) in naredili frato, s katero smo kurili apnenico. Za eno "apnenico" smo morali pripraviti frato za deset do dvajset in več voz, odvisno seveda od velikosti apnenice. Zgodilo se je tudi, da nam frate za kurjavo sploh ni bilo treba pripravljati. Ko je namreč na Dobrepolju leta 2004 propadla "fabrika", kjer so med drugim izdelovali lesene "gajbe", smo dobili odlično kurjavo za dalj časa.

Kateri in kakšen kamen ste za zlaganje apnenic lomili?

V Struški dolini je več kot dovolj zelo dobrega karbonatnega kamna za zlaganje apnenic. Močno prevladuje apnenec nad dolomitom. Apnenci se med seboj zelo razlikujejo po barvi, strukturi in kakovosti za žganje. Najboljši kamen je na južni strani Struške doline. Je svetlo siv, apno iz njega pa je belo kot sneg. Kamen na območju Poloma se je zelo rad in zelo hitro kuhal, kamen južno od Struške doline pa je bil zelo trd in smo ga skuhal z veliko težavo. Kamen iz Poloma je kazal jasne znake, da je skuhan, kamen na južni strani doline pa je bil pri kuhanju zelo težaven in nepredvidljiv. Eksplozija kamna pri kuhanju v Struški do-

lini nismo nikoli doživeli. Ker nismo imeli stalnih apnenic, za pripravo kamna nismo nikoli odpirali kamnolomov, zato ker to ni bilo potrebno in se ni splačalo. Ker smo se vsakokrat selili, smo kamen lomili v neposredni bližini apnenic, največkrat v vrtačah samih ali na njihovih robovih, kjer smo ga še primerno obdelali za zlaganje oboka.

Osnovno opravilo pri pridobivanju apna je postavljanje apnenice. Kako ste v Struški dolini gozdno apnenico zlagali in kaj vse je bilo treba storiti, da je bila ta apnenica trdna in varna?

Najprej smo na izbrani lokaciji izkopali okroglo 1,2 m globoko jamo s premerom 3 do 5 metrov, v odvisnosti od velikosti zelene apnenice. Stene jame smo obložili s čvrstim kamnom. Kamniti zid je bil debel od 30 do 40 cm. Na tem zidu je kasneje slonela 3 do 6 m visoka gozdna apnenica. Na kamnitem obrobju smo zgoraj naredili iz kamna 30 do 40 centimetrov široko ploščo, ki smo jo imenovali "škril". Na "škril" smo položili pokončno dva zelo čvrsta, 30 cm visoka, do 80 cm dolga in 30 cm debela kamna "istnika". Razdalja med njima je znašala do 50 centimetrov. Nad njima sta bila postavljena dva čvrsta natančno obdelana kamna, ki sta navzgor šla v konico (rigel) in sta predstavljala trdno streho. Tako smo sestavili ustje ali "žoltno". Navzgor sta kamna šla v "špico" zato, da je bilo pod obokom ležeče kurišče čim večje.

Sledilo je zlaganje "velba", tj. oboka, ki je



Kosi kovinske modro-sive in rjave limonitizirane žlindre iz ilovnatega kolobarja nekdanje gozdne apnenice

bil temelj apnenice. Ločil je spodnji del ali kurišče od zgornjega dela, tj. lonca. Obok je moral biti natančno izdelan, ker je držal težo več deset ton zgoraj naloženega kamna. Za zlaganje "velba" ali oboka so ponavadi izbrali najizkušenejšega prostega mojstra. Bil sem pravi specialist za zidanje "velbov". Tega dela sem se naučil od mojstrov iz Bele krajine, na Gorjancih in na Žumberku. Nato pa sem "velbal" apnenice po celi južni Sloveniji in celo na Štajerskem. Pri nas se je "velbalo" od kamnitega kolobarja oz. "žoltne" navzgor. Najprej smo uporabljali drobnejši kamen, proti sredini pa vse večje kose in bloke. "Velb" so zaključevali kamni težki tudi do 100 kg, tik ob žarečem ognju pa smo zlagali velike skale, ki jih razbeli le visoka vročina. Če "velb" ni bil pravilno zložen, se je vse skupaj z "velbom" vred pod težo 50 do 100 ton kamna nad obokom podrlo na kurišče.

Ves ta kamen je bil ročno obdelan in še dobro "zakajlan", da je bil čim trdnjši. Na vrhu ni imel odprtine niti "rigla". Glavno pravilo nadaljnjega zlaganja apnenice je bilo, da je zgoraj nad obokom šlo toliko materiala, kolikor je bil visok "velb". Če je bil "velb" visok 2,5 m, smo nad obokom zložili še 2,5 m visok kup kamenja. Navzgor ni bilo več tako pomembno, kako zлагаš, niti kako je kamen oblikovan. Apnenica se je navzgor ožila. Prav na vrhu smo še iz drobnega kamna naredili vrhnjo kopo. Spodaj je imela širino vrhnjega dela apnenčeve kope, proti sredini pa je šla v dober meter visok stožec. Sledila je izdelava lesenega plašča ali oplota apnenice. Na razdalji približno 30 cm od kamnite kope smo najprej zabili v zemljo od 6 do 12 metrov visoke lesene kole (jelka, bukev) z debelino spodaj 18 cm, zgoraj pa so bili tanjši. Koli so navadno iz praktičnih razlogov gledali malo čez vrh apnenice in oplota. Kamnito kopo smo



Ilovnati kolobar, porasel s smrekami, kot ostanek nekdanje gozdne apnenice ob glavni cesti v Struški dolini med naseljema Rapljevo in Mala gora

Eno od najtežjih del pri pridobivanju apna je kurjenje gozdne apnenice. Pri kurjenju apnenice smo bili vsakokrat zaradi visokih temperatur močno dehidrirani, zato smo morali nenehno piti, v glavnem vino. Pili smo toliko, kolikor je bilo potrebno. Nikoli se ni nihče napil, saj se tudi ni smel. Odgovornost je bila zares velika, zato tudi ni nikoli nihče pri delu zaspal. Kurjenja smo sicer bili vajeni. Jaz sem na primer zakuril 36 apnenic na raznih koncih Slovenije, pomagal pa sem postavljati gozdne apnenice tudi številnim drugim apneničarjem. Če je po treh dneh kurjenja začel na vrhu apnenice uhajati plamen, smo vrhnjo kopo na tistem mestu oblepili z malto.

ob strani obložili z drobnim kamenjem in drobnozrnato zemljino, ki se je dala dobro steptati, da je čim bolj zadrževala toploto. Gozdna apnenica z lesenim oplotom je bila na ta način nared za kurjenje apnenca.

Apnenica je podkurjena, kurjači so pripravljeni in bodo bdeli nad ognjem noč in dan brez prekinitve. Kakšna temperatura se bo razvila v kurišču, ki jo bo treba s pravilnim nalaganjem drv vzdrževati več dni brez prestanka, in koliko časa je potrebna, da se ves kamen spremeni v žgano apno?

Apnenico smo prižgali z drobno butaro iz popolnoma suhega smrečja. Ko smo jo enkrat podkurili, je nismo več smeli pogasiti. Za kurjenje apnenice sta bili določeni dve ekipi po dva kurjača. En kurjač je šel torej skozi vratca not in z gorečo butaro prižgal frato. S stalnim nalaganjem drv smo dosegli in vzdrževali temperaturo približno 1000 °C. Ekipi sta se pri nočnem delu menjavali. Podnevi od 6. do 18. ure pa so se vsi štirje kurjači skupaj z nekaterimi drugimi delavci, ki so se naslednjega jutra vrnili na delo, lotili pripravljanja lesa za nočno kurjenje. Apnenico smo odvisno od njene velikosti, vremena in kakovosti lesa kurili neprekinjeno 5 do 9 dni.

Kako ste ugotavljali, kdaj je ves apnenec kuhan?

Če je apnenec že ves kuhan, se najbolj ugotovi na vrhu apnenice. Ugotavljajo se barva kamna, barva in velikost luknjic v žganem apnu, skozi katere se sliši žvižganje, ter plamenček na vrhu, če je že blede rumen, visok do 10 cm in poskakujoč (petelinčki).

Koliko časa je potrebna, da se apnenica ohladi in ali je apnenico sploh možno popolnoma ohladiti?

Ko je ves kamen sežgan, apnenico pre-

nehamo kuriti in jo zapremo. Nato jo v odvisnosti od zunanje temperature pustimo, da se hladi dva do tri dni. Po treh dneh je apnenica dovolj ohlajena. Leseni oplot se ob kolih preseka in odstrani se vejevje. Nato se odstrani še prežgana zemlja oz. ilovica, pepel pa ostane v jami. Po vsem tem smo si lahko mirne vesti prižgali cigareto v toplem pepelu. Apnenica namreč po uradni ohladitvi ohrani del toplote še dolgo potem, ko je podrt. Enkrat si je sredi pepela že zdavnaj podrt apnenice jazbec izkopal svoj brlog in se v njem grel še nekaj zim.

Potem ko je ves kamen sežgan, gozdno apnenico podremo. Kaj to pomeni?

Ko se je apnenica ohladila, je sledilo nježno podiranje. V ohlajeni apnenici je bilo v resnici še vedno dovolj toplote, da smo se pri podiranju precej znojili in bili na robu dehidriranosti, zato smo sproti pili, predvsem lahko domače vino. Pri podiranju smo uporabljali preprosto orodje: kramp in lopato. Na tla smo položili deske, da smo apno lažje nakladali. Apno z vrha apnenice smo prestrezali in in nakladali v lesen zaboj ali "kišto", v katerega naj bi šlo natanko 100 kg. Delo pri podiranju apnenice ni bilo posebno naporno, zaradi drobnega prahu v zraku pa je bilo zelo nezdravo, zato so si delavci morali zavarovati usta in nos z ruto in piti čim več tekočine.

Povpraševanje po apnu je bilo največje ob večjih geoloških dogodkih, kot je recimo ljubljanski potres leta 1895, ki je porušil večino objektov v širšem ljubljanskem prostoru. Kdaj ste vi osebno kot apneničar doživeli največje povpraševanje po omenjenem gradbenem materialu?

Najstarejši Stružani so nam pripovedovali, kako je bil ljubljanski prostor, ko se je leta 1895 zgodil veliki ljubljanski potres, ves porušen in kako je bilo povpraševanje po apnu tolikšno, da so delali noč in dan in

niso mogli dohajati naročil. Največje povpraševanje po apnu, ki sem ga doživel tudi sam, pa je bilo leta 1958. Dogajala se je po vojna obnova hiš, tovarn, gasilskih, združnih in kulturnih domov ter drugih večjih in manjših objektov. Zmeraj smo imeli veliko kupcev in zmeraj se je dobil denar za gradnjo. Po končani drugi svetovni vojni so bile potrebe po apnu zelo velike po celi Sloveniji, zato so tam apnenice gorele noč in dan.

Kako je potekalo obveščanje kupcev, tehtanje, prodaja in razvažanje apna in koliko se je dalo pri tej dejavnosti, v katero so se morala vlagati precejšnja obratna sredstva, zaslužiti?

Kupce smo o prodaji apna obveščali pred cerkvijo. Pri nas žganega apna nismo nikoli tehtali. Imeli smo lesen zabojnik, ki je poln žganega apna tehtal 100 kg. Rekli smo mu "kišta-vaga". Kupci so naročali eno, dve, tri ali pet "kišta-vag". To zaupanje v "kišta-vago", kjer apno ni bilo sproti tehtano, smo si razlagali tako, da je bila "kišta-vaga" v zavesti kupcev zanesljiva mera, saj je vanjo šlo 100 kg žganega apna in pika. V resnici pa ta tehtnica ni bila natančna, saj je v odvisnosti od velikosti in prežganosti posameznih kosov in skal apnenca nekdo lahko dobil več, nekdo pa manj kot 100 kg žganega apna, vendar so ljudje s tem bili zadovoljni in so še naprej naročali eno "kišta-vago", dve "kišta-vagi" in pet "kišta-vag", kljub temu da apno v resnici ni bilo tehtano. S tem načinom prodaje so bili kupci zelo zadovoljni, saj jim je po njihovem prepričanju lastnik apnenice običajno dal več apna kot sto kilogramov, zadovoljni pa so bili tudi lastniki, ki jim ni bilo treba imeti tehtnice, in prodaja je šla hitreje od rok, kar je bilo zelo pomembno, saj so zaradi hitre uprašitve apna (dva dni) bili primorani apno takoj razprodati, najpozneje pa v nekaj dneh. Sicer pa smo pretežni del našega apna običajno prodali Kmetijski zadrugi Dobrepolje. V Zadrugi je za nas zelo dobro skrbel starejši možakar, ki smo ga apneničarji zelo spoštovali in mu popolnoma zaupali. Kupljeno apno je nato Zadruga dala na železniški postaji Dobrepolje takoj naložiti na vagone in ga prodala stalnim kupcem v Srbiji. Z našim apnom je Zadruga dobro zaslužila in tudi mi smo z izkupičkom za oddano apno bili zelo zadovoljni. Zaslužek je bil res dober, tako da smo si z denarjem od prodaje apna jemali parcele za kamen in les v zakup, sčasoma smo si lahko naredili tudi hiše in še kaj.

Pri prodaji apna velja prepričanje, da je žgano apno treba prodati v dveh dneh, sicer se apno upraši, tj. razpade v prah?

To je v nekaterih primerih živa resnica, vendar ne vedno. Po mojih izkušnjah nimajo nujno vsa žgana apna enakih lastnosti. Tu gre predvsem za hitrost kuhanja apnencev in dolžino upraševanja. Eni apnenci se hitro kuhajo, drugi pa so za kuhanje trdoživi. Podobno velja tudi za upraševanje žganega apna. Žgano apno iz nekaterih apnencev in še posebej dolomitov se res upraši že po dveh ali treh dneh, žgali pa smo že tudi apnence, katerih žgano apno se je dalj časa upraševalo in celo mnogo več kot dva dni. Zgodilo se je, da smo apno iz neke apnenice pri Podgradu ob Kolpi prodajali tri tedne; saj so ga namreč tamkajšnji kupci kupovali le po 50 do 100 kg. Hitrost razpadanja žganega apna je odvisna tudi od vrste apnenice, tj. če gre za zidano ali poljsko oz. gozdno apnenico. Zidano apnenico praznimo namreč od spodaj in zgoraj, tako da je dostop zraka dvakrat večji in razpadanje žganega apna dvakrat hitrejši od poljske apnenice, ki jo podiramo samo in vedno od zgoraj. Če je malo kupcev ali če kupci kupujejo le po nekaj deset kilogramov apna, apnenico podiramo tako, da je dostop zraka do žganega apna majhen in se razpadanje apna vleče tudi več tednov, preden se upraši v celoti.

Zakaj kupci neradi kupujejo uprašeno apno in ga celo na licu mesta zavračajo? Ali ima uprašeno, tj. v prah razpadlo apno, drugačne lastnosti kot žgano apno v kosih?

Uprašeno žgano apno je v bistvu še vedno žgano apno, vendar ko razpade v prah, dobi nekatere nezaželene lastnosti. Najslabše je to, da je uprašeno apno zelo higroskopično in se hitro navlaži, s tem pa pridobi na teži. Poleg tega ga je težje prevažati, ker je prevoz takega apna po dežju lahko tudi precej nevarno početje. Uprašeno apno kupci neradi kupujejo in ga praviloma kar sproti zavračajo.

Kaj bi povedali za zaključek?

Stružani smo bili v prejšnjih stoletjih najbolj prepoznavni po apneničarski tradiciji in po znanju s tega področja. Našo dejavnost in znanje smo celo izvažali. Postavljali smo namreč poljske in gozdne apnenice tudi na Kočevskem, Notranjskem, v Beli krajini in celo na Štajerskem. Bili smo znani po kakovostnem delu in po širjenju svojega znanja po celotni južni Sloveniji in Štajerski. Naše delo je bilo povsod zelo cenjeno. ♦



Piše: **Zdravko Marič**, dr.med.

Duševni dotiki in miselni kriki

Dotik predstavlja izvedbo miselnega predvidevanja. Ko vidim kroglo, sklepam, da bo po njej roka spolzela gladko čez celo površino. Ob pogledu na kocko predvidevam zatikanje ob drsenju čez oglišča. Boksarska rokavica mi vzbuja občutek udarca, puška prestrela, sončni žarek toplote, led in sneg pa občutek mraza. Mnoge izvedbe teh občutenjskih agensov gradijo naše izkustveno dozorevanje, nova, kompleksnejša predvidevanja, nove občutke, dojemanja in razlage. Življenje v nas razvija nove 'dotike', ki presegajo dimenzije telesnega dotika, zato jim rečemo miselni, duševni dotik. Pri tem ne gre več za predmet ali fizikalno učinkovino, ki bo vzdražila naše mehano- ali termoreceptorje, ampak za neko življenjsko situacijo, ki se bo dotaknila naše psihe. A predvidevanja so pri tem čedalje težja, izvedbe teh predvidevanj pa veliko bolj raznolike od tistih na ravni telesnega dotika. Še najtežji pa so tisti dotiki, ki jih sploh ne moremo predvideti; večinoma gre za nenadne žalostne dogodke, ki se dotaknejo ne samo prizadetega in njegovih svojcev, ampak tudi širše okolice. Dogajajo se povsod, razlage, zakaj ravno tukaj, sedaj in tako hudo, pa nikoli ne najdemo.

Po 16.00 glava pridobiva na teži. Oči delujejo kot magnet, ki veže nase svinčev številnik in črk računalniškega monitorja. V nasmeh dvignjeni ustni koti pritiskajo navzdol, nastali izraz grenkobe postaja ogledalo glavnega članka medicinske revije z naslovom: Vzroki za porast tesnobno-depresivnih epizod med slovensko populacijo. Teža glave se še poveča, kar povzroči postopno nihanje upogibalnika glave – vratu. V nenormalnem poplesavanju slik pred očmi se pojavi sila, ki potisne glavo navzad in jo nasloni na steno. Za trenutek odleže, glava je stabilna, dihanje se upočasni. Oči se obrnejo proti mizi, polni prekrivajočih se kupov papirja, ki naznanjajo še nedokončano delo. Miza, nastlana z dokumentacijo, spominja na gozdna tla, po katerih so pravkar objestni iskalci gob zbrali listje sem ter tja, išoč jurčka ali lisičko za gobovo juho. Na desnem robu štrli izpod zelene mape list papirja, na katerem piše: ... dopolnite dokumentacijo z natančnim opisom ...,

nadaljevanje prekriva zelena mapa, spodaj pa piše naprej ... v petih delovnih dneh, sicer kršite 21. člen Zakona o zdravstveni dejavnosti..., pa spet nadaljevanje prekriva zelena mapa, pa spodaj spet piše ... že večkrat opozorili na vaše pomanjkljivosti ... V tem trenutku pa mi je bilo dovolj! Zgrabil sem dopis iz sektorja zbirokratizirane medicine, ga zmečkal, pogledal proti stropu in rekoč: »To je za vse vas, ki ste zaradi mojih birokratskih dolžnosti prikrajšani za pravo zdravniško pozornost,« vrge papir v smeti. Pri tem dejanju me je ujel naslednji pacient, ki je vstopil: »Dober dan!« »Dober dan!« in tako naprej in tako naprej. Po uri in pol rutinskega nadaljevanja medicinskega dela se kar naenkrat zavem, da sem v avtu na poti na nujni hišni obisk. »Koliko je hudo? Bo v moji moči, da bom lahko pomagal? Imam opremo, ki jo bom potreboval? Kako bo z rešilcem?« Vsi mogoči scenariji se mi na poti odvijajo pred očmi. Dobim občutek, da se scenariji postavljajo v krog in začnejo sestavljati predalčke z napisi na kolesu sreče, ki sem ga zavrtel v trenutku, ko sem sprejel nujni klic za obisk na domu. Kje se bo kolo sreče ustavilo? Na napisu ugodni izid? Na napisu uspešno okrevanje? Na napisu lažni alarm? Na napisu tragični izid? Samo Bog ve, kakšna situacija se



obeta bolniku. Na meni je, da naredim vse, kar je v moji moči ... Tokrat se je izšlo, kaj pa naslednjič? Kmalu spet sedim za bogato obloženo mizo. A bogastvo te mize niso kulinarične dobrote, ampak birokratične zarote. Od teh si še hitreje sit ... Kar nehote mi že v naslednjem trenutku računalniška miška usmeri puščico ekrana na internetno ikono in odprejo se novice: kakšna napaka! Naslovi so taki, da niso več oči tisti magnet, ki veže nase svinec števil in črk računalniškega monitorja, ampak ta magnet postanejo neposredno možgani z vso svojo miselno, čustveno in zavedno sfero. Umor, smrt, nesreča, goljufija, pretep, rop, bančna luknja, ločitev, bolezen, tožba so medijske uteži, ki najbolj preizkušajo moč naših 'možganskih mišic'. A možgani žal ne delujejo tako kot telesne mišice. Ob takih hudih obremenitvah se ne ojačajo, ampak prej ko slej kolabirajo in v obliki duševnih stisk bodisi zakličejo po pomoč ali pa, kar je še slabše, zgradijo nedostopnostni oklep in se dušijo v lastnem obupu. Zidar takega oklepa je notranja žalost. Žalost, ko se nam ob izgubi nekoga ali nečesa dragega podre svet. Žalost pobira zidake tega podrtga sveta, jih zлага okrog naših misli, utrjuje s cementom in nas ločuje od prijateljev, znancev in tistih, ki nam želijo pomagati. Žalost nam v tem obzidanem notranjem svetu rada postreže z alkoholom, s tabletami, z drogo, s cigaretami ter nas prepričuje: »Pusti ljudi in delo, samo te stvari, ki ti jih jaz ponujam, ti lahko pomagajo.« Presunjen ob tovrstnem razglabljanju misli stresem težko glavo, napnem oči in z maksimalnim naporom med enaintridesetimi naslovi na sedemnajstem mestu najdem novico z naslovom: »Na sedežu obrtne zbornice na polici z dokumenti o Planu državne po-

moči za razvoj malih podjetij danes zjutraj našli mačko s petimi mladiči«. Pa še slikica je bila zraven. Kako prijetno je bilo to sliko pogledati: pravkar skoteni mladiči, ki jih skrbna mati mačka liže po glavi. Prava prisposoba skrbnosti, ki bi jo morala izkazovati mati država do pravkar rojenih malih podjetij. A sodeč po letnici 2007, ki je bila na vrhnji mapi, na kateri je ležal nazadnje skoteni mladič, mati država že dolgo nima časa in interesa, da bi spodbujala rojevanje malih podjetij, ki bi jim pomagala zaživeti samostojno življenje.

A pustimo to, prispevek je bil pravi balzam za dušo. Na svojevrsten način je povedal, da je življenje močnejše od birokracije.

Kaj pa smrt? Je močnejša od življenja? Na prvi pogled bi lahko kdo rekel, da ja, saj vedno prej ko slej premaga vsako obliko življenja. A v resnici to ne drži Življenje ima res zemeljski konec, a če pogledamo razvoj življenja na Zemlji, lahko rečemo, da je z razvojem skozi čas življenjskih osebkov in življenjskih oblik čedalje več. Življenje je kot angleška trava ... bolj ko jo kosiš, bolj bo poganjala; bolj ko Matilda kosi, več ljudi se rodi. Kdo smo mi, jaz, ti, on? Kljubovalci Matildi, kljubovalci smrti. Eni kljubujejo manj, drugi dlje. A vsaka življenjska lučka, ki se preseli v nebesa, prižge za sabo na Zemlji še več novih lučk, ker je taka Božja volja. In tako bo vse dotlej, dokler ne bo (ne vemo kdaj) konec sveta in bomo vsi tam, kamor smo načrtali svojo pot z zemeljskim življenjem. Ta pot je lažja, če imamo življenjske sopotnike in se pretvori v trnovo pot, če svoje najdražje življenjske sopotnike izgubimo. Takrat se iz obupa ustavimo in na cesti življenja spremenimo v negibljive figure, ki jih ostali vozeči na cesti

življenja odpravljajo sem ter tja. Pa vendar so na tej cesti življenja tudi taki, ki nas poskušajo usmeriti naprej, a tem je v obupu težko prislusniti. Seveda je najlažje svetovati: »prislusnite tistim, ki vam želijo pomagati«; a nekemu, ki je izgubil najdražjo osebo, je notranja žalost v trenutku zgradila zid, ki ga je na hitro nemogoče prebiti. Ga lahko počasi prebijejo taka sporočila, kot je sedemnajsto izmed enaintridesetih internetnih novic, objavljenih na četrtek leta 2014? Morda, a taka sporočila, kot smo videli, je treba aktivno iskati. Za to pa je treba dvigniti žalostno glavo in jo obrniti proti Bogu. Lahko bi rekli, da smo ljudje kot vojska, paradirajoča mimo Boga, ki vse z večjim ali manjšim ponosom budno nadzoruje. Tudi če nam je težko, poskušajmo odparadirati do konca še tisti preostali del naše, s strani Boga podarjene življenjske poti.

Med premišljevanjem je sliko mačke z mladiči nenadoma prekinilo glasno reklamno sporočilo. Jezno sem zaprl internet in se zazrl po mizi. Na levi strani mi spet pade v oči še eno opozorilno pismo države, da bodo prišli nadzirati ... ne vem, kaj. Pridite, si mislim in že v naslednjem trenutku dobim sledečo predstavo: država je podobna objestnim iskalcem gob, ki brcajo listje sem ter tja. A ko z nogami razkopavajo okrog splošnih ambulant, naletijo na že kar nagriženega jurčka (zdravnika) ali lisičko (zdravnico). Naj bo, tudi če smo od dela že nagriženi, smo še vedno dovolj čvrsti, da z maksimalno energijo in zagonom opravljamo poslanstvo, za katerega smo se leta in leta usposabljali. Če nas pa država, ko vidi, kakšni smo, v zadregi takoj spet prekrije z listjem, tudi prav; nas vsaj ne morejo uporabiti za gobovo juho oziroma še pomembneje, za predvolilni golaž. ♦

»Srcu prijazna občina«

Vabimo vas na predstavitev mobilne aplikacije iHELP in predavanje

»Osnove temeljnega postopka oživljanja z uporabo defibrilatorja«,

ki bo v **sredo, 12. 3. 2014, ob 18.30** na Vidmu, v sejni sobi Občine Dobrepolje. Vljudno vabljeni.



Organizacijski komite Pokljuka in Občina Dobrepolje Vas vabita na ogled tekme svetovnega pokala

v biatlonu na Pokljuki, ki bo v soboto, 8. 3. 2014.

Odhod avtobusa bo iz Ponikev ob 7.50 uri, iz Vidma pa ob 8. uri. Prispevek je 10 EUR po osebi (v ceno sta vključena prevoz in vstopnina). Lepo vabljeni.



Prijave sprejemamo na Občini na tel. št. 01/788 02 80 (Matjaž Kovačič) ali na tel. št. 031 422 657 (Janez Pavlin).

Blagoslov konj v kraju Videm

Kot že tradicionalno vsako leto je Konjeniška sekcija TD Podgora organizirala blagoslov konj.



Tomaž Strnad

Zavetnik konj sveti Štefan je tudi letos privabil veliko število konj na blagoslov, ki je bil na Vidmu 26. decembra 2013. Udeležilo se ga je 16 jahačev. Vsak udeleženec je dobil rozeto kot spominek na blagoslov, toplo malico in pijačo. Za goste je bilo poskrbljeno s toplim okrepčilom in z dobro glasbo.

Konjeniška sekcija TD Podgora se zahvaljuje vsem delavcem, gospodu županu, gasilskemu društvu Videm, gospodu župniku in ministrantom za blagoslov ter Janiju Žnidaršiču za popestritev vzdušja z glasbo.

Lep konjeniški pozdrav in srečno. ♦



IZ DRUŠTVA UPOKOJENCEV DOBREPOLJE

Ne bodi sam, pridruži se nam

Piše: Marija Tegel

Že smo pričakovali znanilce pomladi, pa nas je narava hudo udarila. Upam, da niste utrpeli kakšnih zlomov na teh spolzkih tleh ali kakšnih hujših prehladov v času, ko smo bili brez elektrike.

Zaradi žleda in pomanjkanja elektrike smo prestavili napovedano predavanje g. Jožeta Majesa na petek, 14. februarja. Gospod Majes nam je odkrival skrivnosti pri pripravi tinktur, mazil in seveda čajev. Podrobno je odgovarjal na vprašanja prisotnih. Kdor je želel, se je lahko »opremil« z njegovo knjigo, s čaji ali tinkturami za premagovanje tegob.

Verjetno bomo že nazaj, preden bo izšla ta številka Našega kraja. Marsikdo se bo vprašal, od kod. Na povabilo nemške firme 4EVER YOUTH UG gremo v Šmarješke toplice, kjer bomo preživeli dan na temo »DAN ZA NAŠE ZDRAVJE«. Zanimanje je zelo veliko.

V nedeljo, 16. marca, ob 15. uri bo OBČNI ZBOR društva. Želimo, da pridete v čim večjem številu, da bomo skupno oblikovali načrt za delo v letu 2014.



Urška Vidirh – učenka PŠ Struge

“POTOVANJE, DOLGO TISOČ MILJ, SE ZAČNE Z ENIM SAMIM KORAKOM.”



Na slikah: bronasta Urška na Dunaju

Karmen Perko, učiteljica

Urška Vidirh je učenka 9. r. PŠ Struge. Že kot majhna punčka je imela zelo rada ure športne umetnosti in ta njena ljubezen je rasla iz leta v leto. Ker na naši šoli nimamo pogojev za kakršno koli športno udejstvovanje, so jo starši v 5. r. vpisali v AK Špela v Grosuplje. Pod budnim očesom trenerke Špele Dizdarevič je Urška napredovala iz leta v leto. Seveda vse to ne bi šlo, če Urška ne bi imela močne volje do dela, pozitivne motivacije in podpore družine, ki jo vsa ta leta vozi na treninge in tekmovanja ter jo nesebično podpira bodisi moralno bodisi finančno.

Njena velika življenjska vzornica je Maruša Mišmaš, ki ravno tako kot Urška trenira atletiko. Vzornice vidi tudi v Jolandi Batagelj, Brigiti Bukovec in Martini Ratej. Kot njene vzornice si tudi Urška želi, da bi si nekoč ustvarila bogato športno kariero in morda sodelovala na olimpijskih igrah, kar je njen življenjski cilj. Še prej si želi doseči normo za evropske kvalifikacije.

Urška ve, da bo pot do cilja polna vzponov in padcev, ampak z dobro voljo tako staršev, trenerke kot učiteljev, predvsem pa nje same, ji bo nekoč zagotovo uspelo. Že sedaj se uči usklajevati šolske obveznosti

s treningi in tekmovanji, tako da prostega časa skoraj nima. V veliko oporo ji je tudi njena prijateljica Marjanca Meglen, ki ji nesebično stoji ob strani.

Urškin dan je popolnoma drugačen od njenih vrstnikov, saj že navsezgodaj začne s treningom, ki traja do 60 minut. Po treningu sledi pouk. Ko je pouka konec, Urško čakajo učenje in domače naloge. Ponovno sledi trening, ki traja do 120 minut. Tako je vsak dan. Veliko stvarem, ki jih počnejo njeni vrstniki, se mora Urška odreči, a ji ni žal, saj številni dosežki poplačajo ves njen trud.

Njen največji dosežek je bronasta medalja s prvenstva Slovenije v dvorani v krožnih tekih z Dunaja. V njeni bogati zbirki najdemo še zlato medaljo 6. atletskega mitinga »Zvezde prihodnosti« z Bleda, zlato medaljo iz mnogoboja in jesenskega krosa na Brezovici, srebrno medaljo 19. teka Veronike Deseniške iz Kočevja, srebrno medaljo iz šolskega športnega tekmovanja v teku na 300 m, srebrno medaljo v teku na 600 m iz Šentjerneja na Dolenjskem, bronasto medaljo iz mnogoboja v Brežicah in še bi lahko naštevali. Na vse dosežke je Urška zelo ponosna in je hvaležna staršem in trenerki za vso podporo.

Na tvoje dosežke smo ponosni tudi uči-



telji in učenci PŠ Struge. Urška, hvaležni smo ti, da si s svojo skromnostjo in trudom vzor svojim vrstnikom. Upam, da bo tvoja tiha želja, da bi se ti pridružil še kakšen športnik z naše šole, uslišana; vse to pa bi bilo možno, če bi imeli boljše pogoje za treninge. Na tvoji življenjski poti ti želimo, da ostaneš skromna, poštena, uspešna in nasmejana. ♦

Fizioterapija za nosečnice



Ana Krajnc, dipl. fiziot.,
B.C.S.T., CKTP, Bownov
terapevt

Pozdravljeni.

Tokrat vam bom opisala najpogostejše težave, ki pestijo nosečnice, kot tudi vrsto fizioterapevtskih pristopov, ki jim lahko koristijo.

Nosečnice zdravniki in ginekologi hitro prepričajo, da so bolečine, ki se pojavljajo v telesu, običajne za nosečnost ter da se morate s tem sprijazniti. Res, da se je treba na spremembe navaditi, ampak bolečin ter večjih težav nikakor ni treba trpeti. Če imajo drugi pravico, da se jim bolečine ter težave lajša, če že ne odpravi, imate nosečnice še toliko večjo pravico do tega.

NAJPOGOSTEJŠE TEŽAVE NOSEČNIC

Bolečine v medenici

Pojavljajo se relativno pogosto, predvsem v drugi polovici nosečnosti, nekaterim lahko tudi prej. Pojavijo se zaradi nastajanja hormona relaksina, ki poskrbi za večjo elastičnost tkiva (vezi, mišic, tetiv). Le-to ima za posledico večjo gibljivost sklepov. V medenici to pomeni večjo gibljivost v obeh črvenično-križničnih sklepih ter simfizi (povezavi na sprednji strani medenice). Pri nekaterih se te težave razvijejo do te mere, da morajo pri hoji uporabljati bergle, v zelo redkih primerih morajo za premikanje uporabljati voziček oziroma večinoma ležati.

Kako težavo odpraviti?

V zelo veliki večini primerov pomagajo medenični pas ter redno izvajanje vaj, ki vam jih pokaže fizioterapevt, ter nekatere manualne tehnike, kot na primer: obravnavanje mišičnih prožilnih točk, kinesio taping (lepljenje posebnih trakov za podporo oziroma razbremenitev), bownova terapija, biodinamična kraniosakralna terapija ter mnoge druge. Obravnava je individualna za vsako nosečnico.

Bolečine v hrbtenici

Te bolečine so prav tako posledica hormona relaksina, ki povzroči večjo gibljivost hrbtenice, katere položaj se spreminja z večanjem maternice. V poznejši nosečnosti pa lahko težave pripišemo spremenjeni drži, zaradi vedno večjega ploda. Sprememba v položaju ledvene hrbtenice ima

za posledico spremembo položaja celotne hrbtenice ter tudi medenice. Sprememba položaja medenice vodi v spremenjen način hoje (veliko nosečnic ima racajočo hojo) ter drugačen položaj rok, ki je posledica spremenjenega položaja ramenskega sklepa (ramena so pomaknjena naprej). Spremembam v prsni hrbtenici ter položaju ramenskega sklepa botruje tudi povečanje prsi.

Kako težave omiliti?

Veliko izboljšanje lahko dosežemo s posebnimi prilagojenimi vajami. Za sprehode priporočam uporabo pohodnih palic. Kot vrsto rekreacije priporočam nordijsko hojo, skupinske vaje za nosečnice (lahko tudi joga, pilates ...). Kot vrsto terapije priporočam različne vrste manualne terapije. Nosečnicam, ki imajo večje prsi, priporočam uporabo nedrčka, ki dobro podpira njihove prsi, ima široke naramnice, ga dobro čutijo na hrbtu ter je brez "kosti".

Večina nosečnic izboljša svojo držo s pomočjo vaj ter različnih terapij.

Razmak trebušnih mišic

Razmak trebušnih mišic na sprednji strani je normalen, če ne meri več kot 2 prsta (3–4 cm). Nastane kot posledica večanja maternice ter posledičnega raztegovanja trebušnih mišic. Le-te imajo svoj obseg raztegljivosti, ko se ne morejo več raztezati, se pomikajo na stran. Razmak sam po sebi ne povzroča večjih težav v nosečnosti. Večje težave nastopijo med porodom, saj nosečnica, ki ima povečan razmak, težje potiska otroka skozi porodni kanal ter posledično porod traja dlje časa.

Kako lahko pomagamo?

Izboljšanje lahko dosežemo z vajami, s kinesio tapingom in tudi z različnimi manualnimi tehnikami. Veliko teh nosečnic mora nositi poseben pas, ki podpira mišice in jim nudi zunanjo oporo. Nekateri tudi priporočajo, da imajo pas med porodom.

Težave z uhajanjem urina

Nosečnice, če vam uhaja urin, se ne obremenjujte preveč. Večina nosečnic ima te težave, predvsem proti koncu nosečnosti, tako da niste edine. To nastane večinoma zaradi pritiska teže maternice na mehur.

Kako lahko pomagamo?

To lahko storite z rednim delanjem Keglovih vaj (vaje za krepitev mišic medeničnega dna).

Lep pozdrav.

Kontakt: 041/386-311



Študentski klub GROŠ
organizira

TURNIR V STRELJANJU Z ZRAČNO PUŠKO.

Turnir bo potekal v Strelskem
društvu Bukovec v Dobropolju (v
Jakličevem domu)

**v soboto, 15. marca,
ob 10 h.**

V primeru večjega števila prijav bo
iz Grosuplja in nazaj organiziran
avtobusni prevoz.

Streljalo se bo s serijsko
zračno puško.

Najboljši dobite kolajno in seveda
GROŠevo nagrado.

Prijavnina za člane ŠK GROŠ je
5 EUR.

Prijave na uradnih urah ŠK GROŠ
vsak ponedeljek, sredo ali petek v
Grosuplju in torek v Dobropolju od
18h do 20h.

Več informacij dobite na
051 210 895 (Ambrož) ali
ambroz.volek@zelnik.net.

RS TEAM ŠD KOMPOLJE – prvaki zimske lige v malem nogometu

V nedeljo, 16. 02. 2014, se je končala zimska rekreativna liga v malem nogometu za sezono 2013/2014. Na tekmovalju je nastopalo 28 ekip, ki so bile razdeljene v tri kakovostne skupine oz. lige.



ŠD Kompolje

Ekipa RS TEAM ŠD Kompolje je nastopala v prvi ligi. Poleg naše ekipe sta v prvi ligi nastopali še dve dobrepoljski ekipi, in sicer BAR Majolka ŠD Ponikve in Outsider ŠD Struge.

Ekipa RS Team je odlično začela tekmovanje in je bila na čelu lestvice skozi celo sezono. Po končanem prvem delu tekmovanja so v boju za osvojitev prvenstva ostale samo še tri ekipe: GROSUPLJE AVTO, OUTSIDER ŠD STRUGE in RS TEAM ŠD KOMPOLJE. Slednja si je krog pred koncem priigrala sedem točk prednosti in s tem svoj prvi naslov prvaka zimske lige oziroma drugi naslov ekipe, ki nastopa pod okriljem ŠD KOMPOLJE.

Kot že rečeno je prvo mesto osvojila ekipa RS TEAM ŠD KOMPOLJE, drugi so bili igralci ekipe OUTSIDER ŠD STRUGE, tretja pa ekipa GROSUPLJE AVTO.

Najboljši strellec lige je bil igralec RS TEAM-a Kristjan ČOŽ, ki je dosegel 24 zadetkov.

Čestitamo! ♦



KINO DOBREPOLJE - KINOPROGRAM MAREC 2014

PETEK, 14. MAREC, OB 17. uri
ameriška mladinska komedija

NESRAMNI DEDI

KRATKA OZNAKA: Ustvarjalci nesramnih komedij Jackass na huronsko zabavno potovanje preko ZDA pošljejo neotesanega 86-letnega dedka Irvinga in njegovega 8-letnega vnuka Billyja, ki na vsakem koraku povzročata težave in ogorčenje ljudi. Med iskanjem Billyjevega očeta nenavadni par s predznim obnašanjem preizkuša potrpljenje muhastih slaščičarjev, zagrenjenih pogrebnikov, nevarnih lastnikov motorističnih barov, organizatorjev otroških lepotnih tekmovanj in številnih drugih, nič hudega slutečih običajnih ljudi, ki jima prekrizajo pot.

DOLŽINA: 1 ura, 32 MINUT.



PETEK, 28. MAREC, OB 17. uri

ameriški animirani film, sinhroniziran v slovenščino

LEDENO KRALJESTVO

KRATKA OZNAKA: Ustvarjalci zabavne animacije Zlatolaska so pripravili nepozabno zimsko pustolovsko zgodbo o kraljičnah Ani in Elsi. Slednja premore čarobno moč ustvarjanja snežnih metežev, toda ko se njena magija nekega dne ponesreči, celotno kraljestvo ogrne v večni sneg in led. Dvolični grof, ki se želi polastiti prestola, ljudi naščuva proti kraljični, zato se njena sestra skupaj z izkušenim hribolazcem, zabavnim jelenom in čudaškim snežakom poda na neverjetno reševalno akcijo, polno nepričakovanih nevarnosti in kaotične snežne zabave.

DOLŽINA: 1 ura, 48 MINUT.



*Ljubezen svoj pomen dobi,
ko o tebi se govori.
Kot angel varuh si bila,
dotaknila vsakega si se srca.*

*Dobro v sebi si jo nosila,
z nami vedno jo delila,
rada z nami si se smejala,
žalost hitro nam pregnala.*

*Vedno smo te občudovali,
kako lepo si ravnala z nami,
kako si se razveselila,
ko objem si nam podarila.*

*Čustva trdna kakor skala,
v sebi bomo nosili,
večno te bomo ljubili.*



ZAHVALA

Ob smrti naše drage

ROZI VIDMAR

(1930–2014)
iz Zagorice

se zahvaljujemo vsem, ki ste se poslovili od nje v vežici, ji darovali cvetje, sveče in svete maše. Hvala vsem sorodnikom, vaščanom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku. Iskrena hvala vsem, ki ste zanjo molili v vežici in v gasilskem domu v Zagorici. Hvala vsem za izraze sožalja. Vsi njeni



*Nisi se izgubil kot zven v tihoto,
nisi odšel v nič in pozabo:
po tebi merim stvarjem pomen
in tvojo pesem skušam peti za
tabo.*

(Tone Pavček)

ZAHVALA

Poslovil se je naš dragi mož, oči in dedi

PAVLE ZEVIK

z Vidma

Vsem, ki ste ga v času njegove bolezni obiskovali in nam stali ob strani, se iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala velja sosedom in sovaščanom ob slovesu od njegovega doma. Hvala za vsa izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in svete maše.

Zahvaljujemo se tudi zdravstvenemu osebju ZD Videm, gospodu župniku za lep pogrebni obred, Marku Zakrajšku, pevcem moškega zbora ter vsem, ki ste se v tako velikem številu prišli posloviti od njega.

Hvala vam, ker ste ga imeli radi in ga boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoci: vsi njegovi

MALI OGLASI

Prodajam doma pridelano ajdovo moko,
ajdovo kašo in ričet.
Tel.: **031 677 668**, Jože

Dne 5. 9. 2013 je požar uničil gospodarsko poslopje in dobršen del strojev na naši kmetiji. Iskrena zahvala vsem, ki ste v težkih trenutkih, ki so nenadoma nastopili, sodelovali pri gašenju požara, čiščenju pogorišča, sečnji in razrezu lesa ter postavljanju novega objekta. Iskrena hvala tudi vsem, ki ste pomagali z denarnimi prispevki in ne nazadnje tudi vsem, ki ste s prijaznimi besedami tolažbe vliвали upanje na lepšo prihodnost. Posebej hvala Alojzu Erčulju za vsakodnevno nesebično pomoč v času obnove uničenega poslopja.

Jože Šuštar st.

Jože Šuštar ml.

*Dva zapornika sta zrla skozi rešetke.
Prvi je gledal blato na tleh, drugi zvezde na nebu.*

(Frederick Langbridge)

*Če se na poti proti cilju ustavljaš,
da bi vrgel kamen v vsakega psa, ki laja nate,
ne boš nikdar prispel do cilja.*

(Fjodor Mihajlovič Dostojevski)



**STE UJETNIKI NOREGA RITMA ŽIVLJENJA?
STE UTRUJENI, IZČRPANI, LE S TEŽAVO
DOSEGAJE ZASTAVLJENE CILJE?
VAM TELO ŠEPETA, DA POTREBUJETE
SPROSTITEV, POBEG PRED
VSAKODNEVNIM STRESOM?**

SALON SPROSTITVE ZARJA je pravi naslov za Vas!

Nudim:

- **KLASIČNO MASAŽO CELEGA TELESA**
- **DELNO MASAŽO**
- **REFLEKSONOCONSKO MASAŽO STOPAL IN DLANI**
- **PEDIKURO** (medicinsko, klasično, kraljevo)

Vzemite si čas zase! Pridem tudi na dom.

Nina Kastelic s.p. | Zagorica 10 | **031/603-493**



Rigler
AVTOKLEPARSTVO
VULKANIZERSTVO

T: 01 7807 065
M: 041 990 868
KOMPOLJE 77
1312 DOBREPOLJE

**Pnevmatike za osebna vozila,
traktorje in kmetijske stroje**



SAVA, NOKIAN, BRIDGESTONE,
GOODYEAR, HANKOOK, PIRELLI,
DUNLOP, KUMHO, MICHELIN, FULDA,
CONTINENTAL, TRAYAL, SEHA...

Ob nakupu pnevmatik prejmete popust na
polnjenje klimatske naprave.

**POPRAVILO VOZIL za vse zavarovalnice
NADOMESTNO VOZILO**

AVTOVLEKA

SERVIS VOZIL

POLNLENJE KLIMATSKIH NAPRAV

IZPUŠNI SISTEMI

AVTO DIAGNOSTIKA

PRIPRAVA VOZILA NA TEHNIČNI PREGLED

Na voljo tudi:

ALU in jeklena platišča, poltovorne pnevmatike,
zračnice, brisalci, akumulatorji in drugi avtodeli



KONTAKT: T://031-647-188
T://051-334-826
E://INFO@BLESK2.SI

TONE POGORELEC, BUKOVICA 2, 1310 RIBNICA

• **TOPLOTNO IZOLACIJSKE FASADE**

- Z NAMI DO SUBVENCIJE EKOSKLADA (2400 €)
- BREZPLAČNA 3D VIZUALIZACIJA VAŠEGA OBJEKTA

• **CELOTNA ENERGETSKA PRENOVA STAVBE**

- Z NAMI DO SUBVENCIJE EKOSKLADA (DO 7.000€)
- IZOLACIJA PODSTREŠJA (CELULOZA, VOLNA)
- TOPLOTNO IZOLACIJSKA FASADA
- DOBAVA IN MONTAŽA OKEN (RAL MONTAŽA)
- IZKOP DO TEMELJEV (HIDROIZOLACIJA, IZOLACIJA STEN V ZEMLJI)

• **GRADBENA IN ZAKLJUČNA DELA**

- ADAPTACIJE, PRENOVE (STANOVANJSKI, POSLOVNI OBJEKTI) - **IZVEDBA VSEH DEL NA KLJUČ**
- UREDITEV OKOLICE (TLAKOVCI, ŠKARPNIKI...)
- ZIDARSKA DELA
- SLIKOPLESKARSKA DELA
- POLAGANJE TALNIH OBLOG (PARKET, PVC, KAMEN)
- KERAMIČARSKA DELA (PRENOVA KOPALNIC)
- ČISTILNI SERVIS

ZMANJŠAJMO STROŠKE OGREVANJA IN MISLIMO NA PRIHODNOST



POSLOVNI OBJEKTI

STANOVANJSKI OBJEKTI

VEČSTANOVANJSKI OBJEKTI



Cesta 66, 1312 Videm Dobropolje
<http://www.avtolicarstvo-brundula.si>
info@avtolicarstvo-brundula.si

Popravilo toče brez lakiranja

Brezplačna nadomestna vozila

Popravljamo za vse zavarovalnice

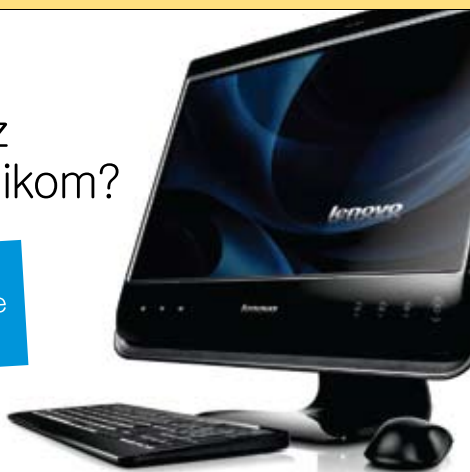
Kemično čiščenje

Poliranje vozil

Avtovleka 24h

Težave z računalnikom?

Ogled obstoječega stanja in svetovanje brezplačno!



Prodaja, servis
in vzdrževanje računalniške opreme
za podjetja in fizične osebe.

JUNITEH
RAČUNALNIŠKE REŠITVE

Boris Kaplan s.p.
Predstruge 95
1312 Videm-Dobrepolje
Informacije 051/417-022
boris.kaplan@juniteh.si

- PVC okna iz visoko kakovostnih materialov
- PVC okna z zunanjimi ALU maskami
- Skrito varnostno okovje v oknih
- Novi modeli PVC in ALU vrat
- Nove rolete in zunanje žaluzije
- **NOVO!** Prodaja stekla



Razstavi salon na novi lokaciji: Javorškova ulica 3, 1315 Velike Lašče
delavni čas: od ponedeljka do petka od 8h do 17h, sobota po dogovoru

SPOMLADANSKO AKCIJO!
Akcijska velja le v mesecu marcu.

Pomlad bo kmalu. Mi že imamo

Podarimo troslojno steklo



OKNA PRIBA

PRIBA OKNA d.o.o., Tel: 01/510 55 30, Fax: 01/510 55 31
Barbara, gsm: 041/449 334, Primož, gsm: 041/402 780

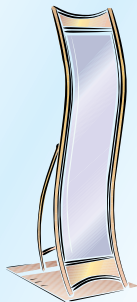
041/402-780 • priba@amis.net • www.priba-okna.si

STEKLARSTVO HREN

Peter Hren s.p., Gradež 14, 1311 Turjak, GSM: 031/356 668

Storitve:

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Kopelit steklo za delavnice
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve
- Intervencija 24 ur na dan



Občina Dobrepolje

Kino predstava: Pretrkana noč 2
13.10.2011 ob 19.30

Aktualne novice, dogodki, prireditve
in še več na spletnih straneh občine Dobrepolje
<http://www.dobrepolje.si/>

Vabila na dogodke, ki se odvijajo v občini Dobrepolje, lahko društva, klubi in občani pošiljate tudi na elektronski naslov dogodki@dobrepolje.si.

TRGOVINA Sbay
MONTAŽA - SERVIS - INŽENIRING
Adamičeva cesta 2, 1290 Grpsuplje

POPUSTI DO 30%

CEPILCI DRV
MULTI KULTIVATORJI
MOTORNE ŽAGE
MOTORNE KOSE
TOPLLOTNE ČRPALKE
KLIMATSKE NAPRAVE

STROJI IN NAPRAVE ZA DOM IN VRT - GOZDARSKA TEHNIKA - MONTAŽA TER SERVIS KLIMATSKIH NAPRAV, TOPLLOTNIH ČRPALK,...
ELEKTRO IN STROJNE INŠTALACIJE - in še mnogo več
www.sbay.si 031 311 112 info@sbay.si